

CENTRUL DE IMPLEMENTARE A REFORMELOR

35-05-4556

Chișinău

„21” 09. 2018

**Ministerul Sănătății, Muncii
și Protecției Sociale**

Urmare examinării proiectului Legii pentru modificarea unor acte legislative relevăm următoarele.

1. Redacția lit.d) a art.(5) al Legii Fondului de susținere a populației nr.827/2000 poartă caracter incert, în măsura în care nu stabilește expres legea din cuprinsul căreia face parte integrantă articolul de referință - art.7 alin.(2) pct.1 lit.a)-e), în condiția în care din textul Legii amendate articolul respectiv a fost abrogat.

În măsura în care articolul vizat este parte integrantă a Legii nr.190/2003 cu privire la veterani, întru respectarea principiului predictibilității normelor juridice, consacrat de art.3 al Legii nr.100/2017 privind actele normative, se impune utilizarea normelor de referință la legea citată.

2. La art.III (modificarea Legii nr.129/2012 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale) - remarcăm că, în cuprinsul Legii amendate, în raport cu Consiliul național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale este utilizată sintagma generică „Consiliu”. Prin urmare, se impune modificarea inclusiv a referinței respective, întru evitarea utilizării unor sintagme improprii textului propus pentru identificarea autorității respective.

3. Adițional, în contextul necesității implementării principiilor de administrare, consolidare a responsabilității autorităților administrației publice prin îmbunătățirea gestionării acestora și asigurarea prestării serviciilor publice de calitate, considerăm judicioasă studierea oportunității reorganizării prin fuziune, a Consiliului național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale și a Inspecției sociale.

În această ordine de idei, se impune modificarea concomitentă a prevederilor Legii nr.133/2008 cu privire la ajutorul social și a Legii nr.123/2010 cu privire la serviciile sociale.

Cu respect,

Iurie CIOCAN,
Director,

Centrul de Implementare a Reformelor

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250129

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
Fax: 22-2699 mun. Chișinău, str.V.Alecsandri,2

de primire
„21” 09 2018

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel. (022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

24 iulie 2018 nr. 07/2 - 17/406
La nr. 15/1545 din 20 iunie 2018

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Ministerul Finanțelor a examinat proiectul legii pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

La articolul I:

La punctul 1, litera a), alineatul 1 sintagma "din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani" urmează a fi transferată după sintagma "art.8 alin.(2) lit.a)".

La punctul 2:

Subpunctul 2) din articolul 6¹ urmează a fi expus în următoarea redacție:

"2) Cheltuielile de distribuire pentru serviciile prestate conform prevederilor articolului 5 alineatul 1) litera a)-g) se achită de la bugetul de stat, în baza contractelor, încheiate între prestatorii de servicii de plată și Ministerul Finanțelor, conform Legii bugetului de stat anuală."

Prevederile privind compensarea parțială a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova de la articolul 5, punctul 1, litera g) propunem să fie examinate în contextul echității sociale.

Articolul III considerăm necesar de expus în următoarea redacție:

"Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor de la articolul I punctul 2) ultimul alineat, care se pune în aplicare începând cu 1 ianuarie 2019."

SECRETAR DE STAT

Tatiana IVANICICHINA

**MINISTERUL APĂRĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD 2021, mun. Chișinău, șoseaua Hîncești, 84

**MINISTRY OF DEFENSE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**
84 Hincesti Highway, Chisinau mun., MD-2021

11/889

04.07.18

Ministerul Sănătății, Muncii,
și Protecției Sociale

La nr. 15/1545
din 20 iunie 2018

Ministerul Apărării a examinat proiectul hotărîrii de Guvern „Pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative” și, reieșind din competența funcțională, vă comunicăm despre lipsa de propuneri sau obiecții pe marginea acestuia.

Ministru

Eugeniu STURZA

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
MD-2009, mun. Chișinău, str.V.Alecsandri,2

Nr. de intrare

« 06 » 07 20 18

**Casa Națională de Asigurări Sociale
a Republicii Moldova**

2028, mun. Chișinău, str. Gh. Tudor, 3
tel./fax. 73-51-81 tel. 25-78-25
c/f 1004600030235

IBAN MD84TRPFAH518710A01691AA

**Национальная Касса Социального
Страхования Республики Молдова**

2028, мун. Кишинэу, ул. Георге Тудор, 3
тел./факс 73-51-81 тел. 257825
ф/к 1004600030235

IBAN MD84TRPFAH518710A01691AA

La nr. 260618 nr. II-03/04-4011
din _____

Ref. la nr.15/1545 din 20.06.2018

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
str. Vasile Alecsandri, 2, mun. Chișinău

Prin prezenta, Casa Națională de Asigurări Sociale, informează că a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 827-XIV din 18.02.2000 Fondului de susținere a populației, și Legea nr. 190-XV din 08.05.2003 cu privire la veterani, comunicând în acest sens că careva propuneri, recomandări sau obiecții asupra proiectului de lege menționat, nu sunt.

Președinte

Laura GRECU

· CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

2012, mun. Chișinău, str. 31 August, 129
Tel. 266502; 237304; Tel/fax: 234508
e-mail: office@cnsmd.md

НАЦИОНАЛЬНАЯ КОНФЕДЕРАЦИЯ
ПРОФСОЮЗОВ МОЛДОВЫ

2012, мун. Кишинэу, ул. 31 Аугуст, 129
Тел. 266502; 237304; Тел/факс: 234508
e-mail: office@cnsmd.md

25.06.18 Nr.03-02/ 606

La nr. 15/1545 din 20.06.2018

**Ministerul Sănătății, Muncii și
 Protecției Sociale al Republicii Moldova**

Prin prezenta, cu referire la proiectul hotărîrii Guvernului „Pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Președinte

Oleg BUDZA

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova
The National Confederation of Employers of the Republic of Moldova

Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale al Republicii Moldova

str. V. Alecsandri, 2
MD 2009, mun. Chișinău

nr. 05/4-109 din 06.07.2018
nr. 15/1345 din 20.06.2018

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (CNPM) a
marginat și avizează fără obiecții proiectul hotărârii Guvernului "Pentru aprobarea
proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative".

Leonid Cerescu

Președinte

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII,
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**MINISTRY OF HEALTH,
LABOUR AND SOCIAL PROTECTION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
ASISTENȚĂ SOCIALĂ**

**NATIONAL SOCIAL
ASSISTANCE AGENCY**

MD-2009, Chișinău, str. Vasile Alecsandri 1, et.5
Tel. +373 22-26-93-31; Fax. +373 22-26-93-32
e-mail: anas@msmps.gov.md
web: www.msmps.gov.md

str. Vasile Alecsandri 1, 5th floor, MD-2009, Chisinau
phone:(+373) (22)- 26-93-31; Fax.(+373) (22)- 26-93-32
e-mail:anas@msmps.gov.md
web: www.msmps.gov.md

18.07.18 nr. 01-591
la nr. 15/1545 din 20.06.18

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Agencia Națională Asistență Socială a examinat demersul nr. 15/1545 din 20 iunie 2018, privind examinarea și avizarea proiectului hotărârii Guvernului "Pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative" și în limita competențelor, comunică despre lipsa propunerilor sau obiecțiilor pe marginea acestuia.

Director

Irina BANOVA

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 578205 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.gov.md>

Nr. DI/3/041.1- 6404 " 31 " 05 2018
La nr. 12/1207 din 21 mai 2018

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Cu referire la scrisoarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 12/1207 din 21 mai 2018, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene aduce la cunoștință că a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat pentru a transpune Directiva 2000/43/CE a Consiliului Uniunii Europene din 29 iunie 2000 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții.

Carolina PEREBINOS
Secretar de Stat

MD-2005, mun.Chișinău, str.Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel.(022) 26-26-00; fax 022-26-25-17

04 iunie 2018 nr. 04/2 - 17/335
La nr. 12/1207 din 21 mai 2018

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, și în limita competențelor funcționale comunică următoarele.

Prevederile propuse la Articolul II din *proiectului de lege* urmează a fi revăzute din punct de vedere al sensului articolului 18, alineatul (1).

Totodată, în *nota informativă* se menționează despre armonizarea a 3 acte legislative, fapt pentru care se consideră a fi ajustată la prevederile proiectului prezentat care conține doar 2 acte legislative.

SECRETAR DE STAT

Tatiana IVANICICHINA

Nr. 07-09/7187 din 07.06.18

La nr. 12/1207 din 21.05.2018

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a examinat și susține, fără obiecții și propuneri, proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Igor ȘAROV,

Secretar general de stat

31.05.18
La Nr. 12/1204

Nr. 01-12/17-693
din 21.05.18

Doamnei Viorica Dumbrăveanu
Secretar de stat al Ministerului Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale

OPINIE
asupra proiectului Hotărîrii Guvernului pentru modificarea și
completarea unor acte legislative
(elaborată în temeiul art. 27 lit. b) din Legea cu privire la Avocatul Poporului
(Ombudsmanul) nr. 52 din 03.04.2014

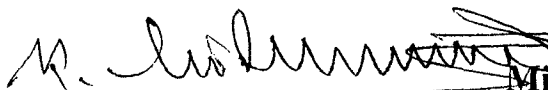
Avocatul Poporului a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Potrivit notei informative, proiectul de act normativ este elaborat pentru a transpune total Directiva 2000/43/CE a Consiliului Uniunii Europene din 29 iunie 2000 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L180/22 din 19 iulie 2000. Proiectul respectiv a fost elaborat în conformitate cu prevederile Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană în perioada 2014-2016 (aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014).

Dreptul oricărei persoane la egalitate în fața legii și la protecție împotriva discriminării constituie un drept fundamental recunoscut prin Declarația universală a drepturilor omului, prin Convenția Organizației Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, prin Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, prin pactele privind drepturile civile și politice și drepturile economice, sociale și culturale, și prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În concluzie, Avocatul Poporului salută promovarea proiectului de act normativ în cauză.

Cu respect,

Mihail COTOROBAI

Avocatul Poporului

Ex. Muntean Ig
022 23 48 00

**CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A SINDICATELOR DIN MOLDOVA**

2012, mun. Chișinău, str. 31 August, 129
Tel. 266502; 237304; Tel/fax: 234508
e-mail: office@cnsm.md

**НАЦИОНАЛЬНАЯ КОНФЕДЕРАЦИЯ
ПРОФСОЮЗОВ МОЛДОВЫ**

2012, мун. Кишинэу, ул. 31 Август, 129
Тел. 266502; 237304; Тел/факс: 234508
e-mail: office@cnsm.md

31.05.18 Nr. 09-06/546

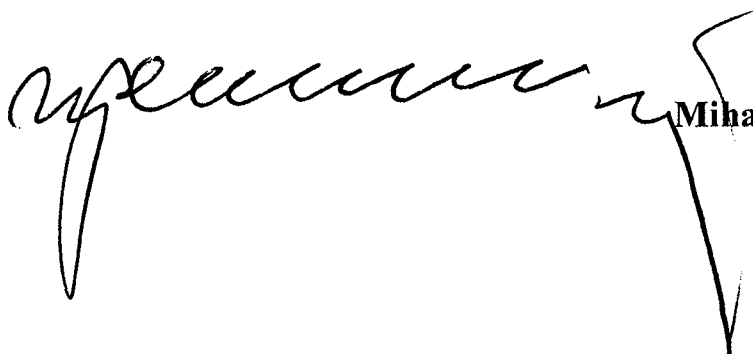
La nr. 12/1207 din 21.05.2018

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Urmare a demersului dvs., Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care are drept scop transpunerea Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și vine cu următoarea propunere la Art. I:

- Luînd în considerare prevederile Legii sindicatelor nr. 1129-XIV din 7 iulie 2000 și actualele prevederi ale art. 17 din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și în scopul îmbunătățirii conținutului normativ al completării ce urmează a fi operată în art. 17 din Legea nr.158-XVI și excluderii pe viitor a diferitor interpretări și neînțelegeri în procesul de aplicare a acesteia, propunem de expus completarea respectivă în următoarea redacție: "Articolul 17 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: "(4) Funcționarii publici care au aderat la organizații sindicale sau la alte organizații ce au drept scop reprezentarea și protejarea intereselor profesionale se bucură de drepturile, garanțiile și protecție oferite de aceste organizații.""

Vicepreședinte

Mihail HÎNCU

**CANCELARIA DE STAT
A REPUBLICII MOLDOVA**

Nr. 11-06-4488 05.06.2018

**Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale**

La nr.12/1207 din 21.05.18

Urmare examinării proiectului de *lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, informăm despre susținerea acestuia, cu următoarele obiecții și propuneri.

La art.I, la alin.(4) din proiect, cuvintele „ce s-au afiliat” se vor substitui cu cuvintele „care au aderat”, dat fiind că noțiunea de afiliere la organizații, instituții, etc. presupune stabilirea unor raporturi de subordonare sau de colaborare. În contextul acestei propuneri, urmează a fi revăzut titlul art.17 din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

La art. II se va exclude textul „persoanelor fizice”, dat fiind faptul că se repetă.

Secretar general al Guvernului

Lilia PALII

From: "Marin Alla" <allamarin7@yahoo.com>
To: "Marina Bunduchi" <marina.bunduchi@msmps.gov.md>
Sent: Monday, June 4, 2018 5:42:23 PM
Subject: Adnotare pentru proiectul de lege

Stimata dna Bunduchi,

Atasat gasiti o adnotare din partea Coalitie Vocea Romilor privind procesul de modificare a proiectului de legi public expus pentru comentarii.

Cu respect
Marin

--

MSMPS la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

ADNOTARE

Fundamental pentru principiul non-discriminării sunt drepturile membrilor minorităților rasiale, etnice sau naționale la egalitate în fața legii și protecție egală a legii. Legea internațională interzice discriminarea rasială într-o serie de domenii incluzând, dar fără a se limita la educație, sănătate, locuințe, locuri de muncă, și prevederea accesului la bunurile și serviciile publice. Statele au o obligație pozitivă de a preveni, pedepsi și remedia discriminarea rasială.

Legea europeană prezentă vorbește de discriminarea "directă" și "indirectă". În conformitate cu Directiva Uniunii Europene privind Egalitatea Rasială, adoptată recent (Directiva 2000/43/EC, "care implementează principiul tratamentului egal între persoane fără să se ia în considerare originea rasială sau etnică), "discriminarea directă" a apărut "acolo unde o persoană este tratată mai puțin favorabil decât alta, a fost sau va fi tratată într-o situație comparabilă pe baza originii rasiale sau etnice". Un exemplu ar fi angajatorii, ca o chestiune de politică, care refuză să accepte romii care candidează pentru locuri de muncă.

"Discriminarea indirectă" apare "acolo unde o prevedere aparent neutră, criteriu sau experiență ar pune persoanele de origine rasială sau etnică în dezavantaj în comparație cu alte persoane, doar dacă acea prevedere, criteriu sau experiență este în mod obiectiv justificată de un scop legitim și mijloacele de realizare ale aceluși scop sunt corespunzătoare și necesare". Exemple pot constitui un local public din or. Soroca și or. Rîșcani a interzis prin anunțarea pazei nici o persoană cu fustă lungă sau negru de culoare nu poate intra în restaurant sau bar. Aceste reguli, deși formulate ca neutre la etnicitate, pot dezavantaja în mod disproporționat membrii anumitor grupuri minoritare, care au tendința de a purta fuste lungi sau cu procentaj sporit de melanină.

Prin această ordine de idei Coaliția Vocea Romilor care întrunește 34 de ONG roma din Republică cu reprezentare inclusive a UTG Gagauz-Eri și zona ne recunoscută Transnistria solicită îmbunătățirea și armonizarea cadrului legal asumat:

Art. I. - Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230–232, art.840), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Articolul 5, se completează după cuvântul "principiile" cu sintagma "egalității și non-discriminării".

Recomandăm: se completează după cuvântul "principiile" cu sintagma "egalității de gen și non-discriminării pe principiul etnic" .

Articolul 17 se completează cu un nou punct, după cum urmează: „(4) Funcționarii publici ce s-au afiliat la sindicate și la alte organizații pot obține beneficii oferite de aceste organizații”.

Art. II. – Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

La Articolul.18 alin. (1) după sintagma "persoanelor fizice" se completează cu următorul text "persoanelor fizice" cu următoarea sintagmă "fără deosebire de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurari și criterii similare"

Recomandăm: după sintagma "persoanelor fizice" se completează cu următorul text "persoanelor fizice" cu următoarea sintagmă "fără deosebire de rasă , etnie, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurari și criterii similare"

Secretarul CVR

Marin ALLA

**MINISTERUL JUSTITIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

14.08.2018 Nr. 04/9650
La nr. din 2018

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul)) și proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea acestuia, comunicăm următoarele.

Clauza de armonizare (art. I pct.1 și art. II pct.1 din proiect) urmează a fi inclusă în actul de modificare (proiectul în cauză) și nu în actul de bază, întrucât anume actele (în cazul dat actul de modificare) ce au ca scop armonizarea cu legislația UE trebuie să conțină clauza de armonizare potrivit art. 31 și 44 din *Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative și Regulamentul privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1345 din 24 noiembrie 2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară*. Prin urmare, art. I pct.1 și art. II pct.1 din proiect urmează a fi excluse, iar conținutul acestora se vor expune în calitate de clauză de armonizare a proiectului în cauză.

Pornind de regula uniformizării terminologiei utilizate în actele normative, la art. I pct. 3 din proiect, considerăm inoportună substituirea în art. 17 din *Legea nr. 158 –XVI din 4 iulie 2008* a cuvintelor „de a se afilia” cu cuvintele „de a adera”, întrucât art. 42 alin. (1) din *Constituția Republicii Moldova*, statuează că, orice salariat are dreptul de a întemeia și *de a se afilia la* sindicate pentru apărarea intereselor sale.

Mai mult, prevederile propuse la alin. (4) articolul art. 17 (art. I pct. 3 din proiect) sunt inutile din punct de vedere al unor noi soluții juridice și poartă caracter declarativ, fapt pentru care urmează a fi excluse.

La art. II pct. 2, referitor la amendatele propuse la art. 18 alin. (1) din *Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014*, propunem examinarea suplimentară a criteriilor expuse, și anume sub aspectul corelării și concretizării acestora, întru asigurarea unei aplicări corecte în practică. Astfel, din redacția propusă nu este clar ce se are în vedere prin criteriul de discriminare ca „naștere”, și anume cum Avocatul va examina cererile persoanelor fizice fără *deosebire de naștere*.

La fel, amendamentele propuse se vor revizui ținând cont de prevederile și terminologia utilizată în *Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității* (prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare,

naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar).

Proiectul se va revedea sub aspectul excluderii carențelor de tehnică legislativă statuate în *Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017*.

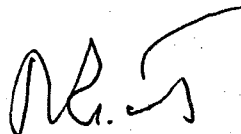
Prin urmare, din art. I și II din proiect se vor exclude cuvintele „și completările”, or, potrivit art. 62 alin. (1) din *Legea precitată*, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text.

La fel, remarcăm că, terminologia utilizată în proiect urmează a fi constantă și uniformă ca și în celelalte acte în vigoare. Respectiv, pe tot parcursul proiectului se vor substitui cuvintele „se introduce” cu cuvintele „se completează”.

Pe tot parcursul textului se va substitui cuvîntul „sintagma”, „expresia” cu cuvîntul „cuvintele” sau „textul” (în cazul utilizării cifrelor, semnelor și cuvintelor), întrucît potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, sintagma reprezintă o unitate semantico-sintactică stabilă, formată dintr-un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare.

La art. II din proiect se va indica izvorul publicării *Legii nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul)*, și anume (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 110–114, art. 278). La fel, luna emiterii actului normativ, se va indica cu litere „3 aprilie 2014” în loc de „03.04.2014”.

Secretar de stat

Nicolae EȘANU

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

30.07.2018

Nr. 04/9106

La Nr 15/1913 din 25.07.2018

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Urmare a examinării proiectului Legii pentru modificarea unor acte legislative (Legea Fondului de susținere a populației nr.827 din 18 februarie 2000, Legea nr.190 din 8 mai 2003 cu privire la veterani), relevăm următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, proiectul este elaborat în scopul concretizării surselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor legate de finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, precum și armonizarea normelor juridice ale Legii nr.190/2003 cu privire la veterani și prevederile Legii Fondului de susținere a populației nr.827/2000 în partea ce ține de acordarea ajutorului material anual unor categorii de persoane.

Argumentele expuse de inițiator în nota informativă reflectă motivul emiterii actului normativ și cerințele care au impus intervenția normativă.

Pe plan redacțional și sub aspectul normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, expunem următoarele obiecții și propuneri.

Titlul proiectului urmează a fi revizuit prin prisma procedeele tehnice aplicabile actelor normative reglementate de art. 62 din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, care stabilește că, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin *modificări, excluderi sau completări* ale unor părți din text. Prin urmare, din conținutul titlului se va exclude mențiunea cu privire la *completarea* unor acte normative. Obiecția este valabilă situațiilor similare din Art. I și Art. II .

Sub aspectul stilului de redactare a actelor normative la indicarea actelor normative de referință, luna emiterii se va scrie cu litere. Complementar, potrivit uzanțelor, în cazul trimiterilor la actele normative de referință, se va utiliza aceeași formulă în tot conținutul proiectului (cu indicarea datei, lunii și anul emiterii actului normativ, sau numărul și anul emiterii prin bară oblică).

La Art.I se va indica corect actul normativ supus amendării, *Legea Fondului de susținere a populației nr.827 din 18 februarie 2000*.

Complementar, pentru asigurarea unei succesiuni logice a soluțiilor legislative preconizate și realizarea unei armonii interioare a actului normativ, recomandăm redarea dispozițiilor propuse la pct.4) și 5) al art. 5 într-un articol aparte 5¹.

La art.61 recomandăm înlocuirea cuvintelor "organele locale ale puterii" cu cuvintele "autoritățile administrației publice locale".

Subsidiar, se va revedea numerotarea elementelor structurale ale actului normativ.

Cu referire la Art. III din proiect, conform art. 56 din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, pentru a indica că *prezenta lege intră în vigoare la data publicării* este necesar să se demonstreze că, noile prevederi întrunesc condițiile alin. (3) art. 56 din legea menționată supra.

Secretar de stat

Nicolae EȘANU

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Finanțelor	La punctul 1, litera a), alineatul 1 sintagma "din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani" urmează a fi transferată după sintagma "art. 8 alin. (2) lit.a)".	Se acceptă.
	La punctul 2: Subpunctul 2) din articolul 6 ¹ urmează a fi expus în următoarea redacție: "2) Cheltuielile de distribuire pentru serviciile prestate conform prevederilor articolului 5 alineatul 1) litera a)-g) se achită de la bugetul de stat, în baza contractelor, încheiate între prestatorii de servicii de plată și Ministerul Finanțelor, conform Legii bugetului de stat anuală."	Se acceptă în următoarea redacție: " (2) Cheltuielile de distribuire pentru serviciile prestate conform prevederilor art. 5 pct. 1) și pct. 2) se achită de la bugetul de stat, în baza contractelor, încheiate între prestatorii de servicii de plată și Ministerul Finanțelor, conform Legii bugetului de stat anuală."
	Prevederile privind compensarea parțială a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova de la articolul 5, punctul 1, litera g) propunem să fie examinate în contextul echității sociale.	Obiecția dată nu este clară în contextul proiectului vizat.
	Articolul III considerăm necesar de expus în următoarea redacție: "Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor de la articolul I punctul 2) ultimul alineat, care	Se acceptă. Prevederea dată va avea un nou conținut reieșind din propunerile și obiecțiile parvenite în procesul de consultare, inclusiv modificarea numerotării

	se pune în aplicare începând cu 1 ianuarie 2019.”	elementelor structurale ale proiectului actului normativ, după cum urmează: „ Art. IV - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor specificate în art. 6 ¹ alin. (2) al Legii Fondului de susținere a populației nr. 827-XIV din 18 februarie 2000, care se pun în aplicare începând cu 1 ianuarie 2019. (2) Guvernul, în termen de 6 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.”.
Centrul Național Anticorupție	Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale la data de 25.07.2018, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 26.07.2018, respectiv nu a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor. Astfel, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2 ²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.	
Ministerul Justiției	Titlul proiectului urmează a fi revizuit prin prisma procedeele tehnice aplicabile actelor normative reglementate de art. 62 din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, care stabilește	Se acceptă. Prevederi ajustate.

	<p>că, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin <i>modificări, excluderi sau completări</i> ale unor părți din text. Prin urmare, din conținutul titlului se va exclude mențiunea cu privire la <i>completarea</i> unor acte normative. Obiecția este valabilă situațiilor similare din Art. I și Art. II.</p>	
	<p>Sub aspectul stilului de redactare a actelor normative la indicarea actelor normative de referință, luna emiterii se va scrie cu litere. Complementar, potrivit uzanțelor, în cazul trimiterilor la actele normative de referință, se va utiliza aceeași formulă în tot conținutul proiectului (cu indicarea datei, lunii și anul emiterii actului normativ, sau numărul și anul emiterii prin bară oblică). La Art.I se va indica corect actul normativ supus amendării, <i>Legea Fondului de susținere apopulației nr.827 din 18 februarie 2000.</i></p>	<p>Se acceptă. Prevederi ajustate.</p>
	<p>Complementar, pentru asigurarea unei succesiuni logice a soluțiilor legislative preconizate și realizarea unei armonii interioare a actului normativ, recomandăm redarea dispozițiilor propuse la pct. 4) și 5) al art. 5 într-un articol aparte 5¹.</p>	<p>Se acceptă. Dispozițiile punctelor vizate au fost expuse în Articolul 5¹ cu următorul conținut: „Art. 5¹. (1) Mijloacele financiare specificate la lit. b) și c) din alin. (1) art. 4 al prezentei legi se utilizează pentru finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale specificate în pct. 1) și pct. 2) al art. 5 al prezentei legi.</p>

		(2) Mijloacele financiare specificate la lit. d) din alin. (1) art. 4 al prezentei legi se utilizează pentru finanțarea cantinelor de ajutor social.”.
	La art. 6 ¹ recomandăm înlocuirea cuvintelor „organele locale ale puterii” cu cuvintele „autoritățile administrației publice locale”.	Nu se acceptă. Cuvintele vizate se utilizează în mai multe acte normative care reglementează drepturile și garanțiile sociale ale veteranilor/persoanelor asimilate participanți de la cel de-al doilea război mondial.
	Subsidiar, se va revedea numerotarea elementelor structurale ale actului normativ.	Se acceptă.
	Cu referire la Art. III din proiect, conform art. 56 din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, pentru a indica că <i>prezenta lege intră în vigoare la data publicării</i> este necesar să se demonstreze că, noile prevederi întrunesc condițiile alin. (3) art. 56 din legea menționată supra.	Se acceptă. Necesitatea reglementării aspectelor de punere în aplicare începând cu 1 ianuarie 2019 a prevederilor articolul I punctul 3) ultimul alineat, este condiționată de Legea bugetului de stat anuală, inclusiv procedurile de achiziții.
Centrul de Implementare a Reformelor	Redacția <i>lit. d) a art. (5)</i> al Legii Fondului de susținere a populației nr. 827/2000 poartă caracter incert, în măsura în care nu stabilește expres legea din cuprinsul căreia face parte integrantă articolul de referință – art. 7, alin. (2), pct. 1, lit. a) – e), în condiția în care din textul legii amendate articolul respectiv a fost abrogat. În măsura în care articolul vizat este parte integrantă a Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, întru respectarea principiului predictibilității normelor juridice, consacrat de art. 3 al Legii nr. 100/2017	Se acceptă. Punct revizuit.

	<p>privind actele normative, se impune utilizarea normelor de referință la legea citată.</p>	
	<p>La art. III (modificarea Legii nr. 129/2012 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale) – remarcăm că, în cuprinsul Legii amendate, în raport cu Consiliul național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale este utilizată sintagma generică „Consiliu”. Prin, urmare, se impune modificarea inclusiv a referinței respective, întru evitarea utilizării unor sintagme improprii textului propus pentru identificarea autorității respective.</p> <p>Adițional, în contextul necesității implementării principiilor de administrare, consolidare a responsabilității autorităților administrației publice prin îmbunătățirea gestionării acestora și asigurarea prestării serviciilor publice de calitate, considerăm judicioasă studierea oportunității reorganizării prin fuziune, a Consiliului național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale și a Inspecției sociale.</p> <p>În această ordine de idei, se impune modificarea concomitentă a prevederilor Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul</p>	<p>Se acceptă. Art. III din cadrul proiectului revizuit și completat conform recomandărilor cu următorul conținut: „în textul actului normativ, cuvintele „Consiliul național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale”, „Consiliul” la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Autoritatea responsabilă de implementarea politicii în domeniul acreditării”, și respectiv „Autoritatea” la forma gramaticală corespunzătoare.”.</p> <p>Se acceptă. Propunerea dată urmează a fi realizată etapizat.</p> <p>Se acceptă. Comuncăm că, proiectul a fost completat cu Art. IV și Art. V în următoarea redacție: „Art. IV. - Legea cu privire la ajutorul social nr. 133-</p>

	<p>social și a Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale.</p>	<p>XVI din 13 iunie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.179, art. 625), cu modificările și completările ulterioare:</p> <p>la articolul 17, alineatul (3) cuvintele „Inspekția socială” se substituie cu cuvintele „Agenția pentru acreditare și inspekție în domeniul asistenței sociale”;</p> <p>Art. V. - Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155-158, art. 541), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>la articolul 21:</p> <p>alineatul (1) cuvintele „Inspekția socială” se substituie cu cuvintele „Agenția pentru acreditare și inspekție în domeniul asistenței sociale”;</p> <p>alineatul (2) cuvintele „Inspekția socială” se substituie cu cuvintele „Agenția pentru acreditare și inspekție în domeniul asistenței sociale”;</p> <p>la articolul 22 în denumire și în text cuvintele „Inspekției sociale”, „Inspekția socială” se substituie cu cuvintele „Agenția pentru acreditare și inspekție în domeniul asistenței sociale” la cazul gramatical corespunzător.”.</p>
--	---	--

Secretar de Stat

Viorica Dumbrăveanu

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (cu referire la Art. VI și VII din proiect ce vizează armonizarea legislației naționale pentru crearea cadrului necesar aplicării Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de stat	I. Obiecțiile	
	La art. I, la alin.(4) din proiect, cuvintele „ce s-au afiliat” se vor substitui cu cuvintele „care au aderat”, dat fiind că noțiunea de afiliere la organizații, instituții, etc. presupune stabilirea unor raporturi de subordonare sau de colaborare.	Se acceptă, inclusiv în redacția propusă de către Confederația Națională a Sindicatelor.
	II. Propunerile (recomandările)	
	În contextul acestei propuneri, urmează a fi revăzut titlul art. 17 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.	Se acceptă.
	La art. II se va exclude textul „persoanelor fizice”, dat fiind faptul că se repetă.	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene aduce la cunoștință că a examinat proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat pentru a transpune Directiva 2000/43/CE a Consiliului Uniunii Europene din 29 iunie 2000 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții.	
Ministerul Finanțelor	I. Obiecțiile	
	Totodată, în nota informativă se menționează despre armonizarea a 3 acte legislative, fapt pentru care se consideră a fi ajustată la prevederile proiectului prezentat care conține doar 2 acte legislative.	Se acceptă.
	II. Propunerile (recomandările)	

	Prevederile propuse la Articolul II din proiectului de lege urmează a fi revăzute din punct de vedere al sensului articolului 18, alineatul (1).	Se acceptă (s-a luat în considerare obiecția Cancelariei de Stat).
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a examinat și susține, fără obiecții și propuneri, proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.	
Ministerul Justiției Centrul de Armonizare a Legislației	I. Obiecții	
	<p>Respectarea mecanismului de armonizare</p> <p>a) Observații privind clauza de armonizare</p> <p>Pentru respectarea cerințelor înaintate față de proiectele cu relevanță UE stabilite de art. 31 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 1345 din 24 noiembrie 2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova, precum și reieșind din obiectivul specific de reglementare al proiectului național, clauza de armonizare existentă urmează a fi expusă în următoarea redacție:</p> <p>„Prezenta Lege transpune art. 3 (1) (a), (b), (d) și art. 7 din Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau de origine etnică, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 180 din 19 iulie 2000”.</p> <p>b) Observații privind Nota informativă</p> <p>Conform art. 30 din Legea 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, inițiatorul proiectului național are obligația întocmirii unei note informative la proiect după modelul prezentat în Anexa 1 din Legea menționată supra, care va cuprinde descrierea gradului de compatibilitate a legislației naționale cu legislația UE, precum și constatările expertizei de compatibilitate cu legislația UE.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
	II. Propunerile	

	<p>pactele privind drepturile civile și politice și drepturile economice, sociale și culturale, și prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.</p> <p>În concluzie, Avocatul Poporului salută promovarea proiectului de act normativ în cauză.</p>	
Confederația Națională a Sindicatelor	Propuneri	
	<p>Urmare a demersului dvs, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care are drept scop transpunerea Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și vine cu următoarea propunere la Art. I:</p> <p>- Luând în considerare prevederile Legii sindicatelor nr. 1129-XIV din 7 iulie 2000 și actualele prevederi ale art. 17 din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și în scopul îmbunătățirii conținutului normativ al completării ce urmează a fi operată în art. 17 din Legea nr. 158-XVI și excluderii pe viitor a diferitor interpretări și neînțelegeri în procesul de aplicare a acesteia, propunem de expus completarea respectivă în următoarea redacție: "Articolul 17 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: "(4) Funcționarii publici care au aderat la organizații sindicale sau la alte organizații ce au drept scop reprezentarea și protejarea intereselor profesionale se bucură de drepturile, garanțiile și protecție oferite de aceste organizații.</p>	Se acceptă.
Coaliția "Vocea Romilor"	<p>Fundamental pentru principiul non-discriminării sunt drepturile membrilor minorităților rasiale, etnice sau naționale la egalitate în fața legii și protecție egală a legii. Legea internațională interzice discriminarea rasială într-o serie de domenii incluzând, dar fără a se limita la educație, sănătate, locuințe, locuri de muncă, și prevederea accesului la bunurile și serviciile publice. Statele au o obligație pozitivă de a preveni, pedepsi și remedia discriminarea rasială.</p> <p>Legea europeană prezintă vorbește de discriminarea "directă" și "indirectă". În conformitate cu Directiva Uniunii Europene privind Egalitatea Rasială, adoptată recent (Directiva 2000/43/EC, "care implementează principiul tratamentului egal</p>	

	<p>între persoane fără să se ia în considerare originea rasială sau etnică), “discriminarea directă” a apărut “acolo unde o persoană este tratată mai puțin favorabil decât alta, a fost sau va fi tratată într-o situație comparabilă pe baza originii rasiale sau etnice”. Un exemplu ar fi angajatorii, ca o chestiune de politică, care refuză să accepte romii care candidează pentru locuri de muncă.</p> <p>“Discriminarea indirectă” apare “acolo unde o prevedere aparent neutră, criteriu sau experiență ar pune persoanele de origine rasială sau etnică în dezavantaj în comparație cu alte persoane, doar dacă acea prevedere, criteriu sau experiență este în mod obiectiv justificată de un scop legitim și mijloacele de realizare ale acelui scop sunt corespunzătoare și necesare”. Exemple pot constitui un local public din or. Soroca și or. Râșcani a interzis prin anunțarea pazei nici o persoană cu fustă lungă sau negru de culoare nu poate intra în restaurant sau bar. Aceste reguli, deși formulate ca neutre la etnicitate, pot dezavantaja în mod disproporționat membrii anumitor grupuri minoritare, care au tendința de a purta fuste lungi sau cu procentaj sporit de melanină.</p> <p>Prin această ordine de idei Coaliția Vocea Romilor care întrunește 34 de ONG roma din Republică cu reprezentare inclusiv a UTG Gagauz-Eri și zona ne recunoscută Transnistria solicită îmbunătățirea și armonizarea cadrului legal asumat:</p>	
	<p>Propuneri:</p>	
	<p>Art. I. - Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230–232, art.840), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>Articolul 5, se completează după cuvântul ”principiile” cu sintagma ”egalității și non-discriminării”.</p> <p>Recomandăm: se completează după cuvântul ”principiile” cu sintagma ”egalității de gen și non-discriminării pe principiul etnic” .</p> <p>Articolul 17 se completează cu un nou punct, după cum urmează: „(4) Funcționarii publici ce s-au afiliat la sindicate și la alte organizații pot obține beneficii oferite de aceste organizații”.</p>	<p>Nu se acceptă. Termenii de non-discriminare și egalitate înglobează în sine multitudinea criteriilor, în conformitate cu Legea</p>

	<p>Art. II. – Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:</p> <p>La Articolul.18 alin. (1) după sintagma ”persoanelor fizice” se completează cu următorul text ”persoanelor fizice” cu următoarea sintagmă ”fără deosebire de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări și criterii similare”</p> <p>Recomandăm: după sintagma ”persoanelor fizice” se completează cu următorul text ”persoanelor fizice” cu următoarea sintagmă ” fără deosebire de rasă, etnie, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări și criterii similare”</p>	<p>121/2012 cu privire la asigurarea egalității, și Constituția Republicii Moldova (art. 16).</p> <p>Se acceptă.</p>
Centrul Național Anticorupție	I. Obiecții	
	<p>Proiectul supus expertizei a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md la 27 iulie 2018, fiind expedit pentru efectuarea expertizei anticorupție la aceeași dată. Astfel, autorul nu a asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea acestuia.</p> <p>Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art. 1 a/in.(2.2) și art. 12 alin. (2) al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul a fost plasat pe site-ul www.particip.gov.md pe data de 21.05.2018 și poate fi accesat pe link-ul: https://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=5315, astfel, fiind asigurat accesul părților la proiectul supus avizării. Totodată, urmare a modificărilor introduse în proiect urmare a procesului de avizare și consultare, pe portalul www.particip.gov.md a fost plasată o variantă actualizată a documentului</p>
Ministerul Justiției	I. Obiecții	Se acceptă

	<p>Clauza de armonizare (art. I pct. 1 și art. II pct. 1 din proiect) urmează a fi inclusă în actul de modificare (proiectul în cauză) și nu în actul de bază, întrucât anume actele (în cazul dat actul de modificare) ce au ca scop armonizarea cu legislația UE trebuie să conțină clauza de armonizare potrivit art. 31 și 44 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative și Regulamentul privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1345 din 24 noiembrie 2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară.</p>	
	<p>Pornind de regula uniformizării terminologiei utilizate în actele normative, la art. I pct. 3 din proiect, considerăm inoportună substituirea în art. 17 din Legea nr. 158 —XVI din 4 iulie 2008 a cuvintelor „de a se afilia” cu cuvintele „de a adera”, întrucât art. 42 alin. (I) din Constituția Republicii Moldova, statuează că, orice salariat are dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.</p> <p>Mai mult, prevederile propuse la alin. (4) articolul art. 17 (art. I pct. 3 din proiect) sunt inutile din punct de vedere al unor noi soluții juridice și poartă caracter declarativ, fapt pentru care urmează a fi excluse.</p>	Se acceptă
	<p>II. Propuneri</p>	
	<p>Prin urmare, art. I pct. I și art. II pct. } din proiect urmează a fi excluse, iar conținutul acestora se vor expune în calitate de clauză de armonizare a proiectului în cauză.</p>	Se acceptă
	<p>La art. II pct. 2, referitor la amendatele propuse la art. 18 alin. (I) din Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014, propunem examinarea suplimentară a criteriilor expuse, și anume sub aspectul corelării și concretizării acestora, întru asigurarea unei aplicări corecte în practică. Astfel, din redacția propusă nu este clar ce se are în vedere prin criteriul de discriminare ca „naștere”, și anume cum Avocatul va examina cererile persoanelor fizice fără deosebire de naștere.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La recomandarea Oficiului Avocatului Poporului , în cadrul consultărilor publice, s-au operat modificări la Legea nr 52 din 3.04.2014, inclusiv ajustarea definiției de „discriminaere” conform</p>

		<p>Declarației Universale a Drepturilor Omului. Astfel, articolul 2 aliniatul 1 al Tratatului stipulează „<i>Fiecare om se poate prevala de toate drepturile și libertățile proclamate în prezenta Declarație fara nici un fel de deosebire ca, de pilda, deosebirea de rasa, culoare, sex, limba, religie, opinie politica sau orice alta opinie, de origine nationala sau sociala, avere, nastere sau orice alte împrejurari.</i>”</p>
	<p>La fel, amendamentele propuse se vor revizui ținând cont de prevederile și terminologia utilizată în Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității (prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar).</p> <p>Proiectul se va revedea sub aspectul excluderii carențelor de tehnică legislativă statuate în Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>Prin urmare, din art. I și II din proiect se vor exclude cuvintele „și completările”, or, potrivit art. 62 alin. (1) din Legea precitată, modificarea actului</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Definiția termenului „discriminare” a fost racordată la prevederile Declarației Universale a Drepturilor Omului, or criteriul de dizabilitate care nu se regăsește expres în definiția propusă, considerăm că se încadrează în sintagma „sau orice alte împrejurări”.</p> <p>Se acceptă</p>

	<p>normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text.</p> <p>La fel, remarcăm că, terminologia utilizată în proiect urmează a fi constantă și uniformă ca și în celelalte acte în vigoare. Respectiv, pe tot parcursul proiectului se vor substitui cuvintele „se introduce” cu cuvintele „se completează”.</p> <p>Pe tot parcursul textului se va substitui cuvântul „sintagma”, „expresia” cu cuvântul „cuvintele” sau „textul” (în cazul utilizării cifrelor, semnelor și cuvintelor), întrucât potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, sintagma reprezintă o unitate semantico-sintactică stabilă, formată dintr-un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare.</p> <p>La art. II din proiect se va indica izvorul publicării Legii nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), și anume (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 110—114, art. 278). La fel, luna emiterii actului normativ, se va indica cu litere „3 aprilie 2014” în loc de „03.04.2014”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
--	---	---

Secretar de Stat

Viorica Dumbrăveanu

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A
LEGISLAȚIEI

str. 31 August 1989, nr. 82
MD-2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 820879, fax: 0 22 820883
www.justice.gov.md

Nr. 58/13 . 12. iunie 2018

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Cu referire la scrisoarea nr. 12/1207 din 21 mai 2018 prin care se solicită realizarea expertizei de compatibilitate a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inclus în pct. 37 al Planului Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru perioada 2017 – 2019 (PNAAA 2017-2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016, Centrul de Armonizare a Legislației a examinat proiectul în cauză și prezintă anexat Declarația de compatibilitate la acesta.

Natalia SUCEVEANU

Director

Anexă: 4 fișe

Ex: Cristina Borodin
Tel: 022 820 882.
E-mail: cristina.borodin@justice.gov.md

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A
LEGISLAȚIEI

str. 31 August 1989, nr. 82

MD-2012, mun. Chișinău.

tel.: 0 22 820879, fax: 0 22 820883

www.justice.gov.md

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei **proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului)**, inclus în pct. 37 din Capitolul 4 „Ocuparea forței de muncă, politica socială și egalitatea de șanse” al Planului Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017 – 2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016.

Proiectul de Lege pentru modificare și completare a Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a Legii nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului **transpune** art. 3 (1) (a), (b), (d) și art. 7 din Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau de origine etnică, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 180 din 19 iulie 2000 / art. 3 (1) (a), (b), (d) and art. 7 of Council Directive 2000/43/EC of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin, published in the Official Journal of European Communities L 180 of 19 July 2000.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național are drept scop revizuirea cadrului legislativ național, în speță, Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului, prin transpunerea art. 3 și art. 7 din Directiva 2000/43/CE, în vederea respectării drepturilor omului în fața legii și în vederea protejării împotriva discriminării a tuturor persoanelor, drepturi recunoscute atât de legislația Uniunii, cât și de Declarația Universală a Drepturilor Omului, de Convenția Organizației Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare a femeilor, de Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, de Convenția Organizațiilor Națiunilor Unite privind drepturile civile și politice și drepturile economice, sociale și culturale, precum și de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acte internaționale la care RM este parte. Acest proiect de Lege își propune punerea deplină în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică în materie de încadrare în serviciul public și de asigurare a respectării drepturilor și libertăților omului de către autorități.

La nivel național, cadrul legal în vigoare în domeniul combaterii discriminării este reprezentat de Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, care transpune *Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000* de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică și *Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000* de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (act național supus expertizei de compatibilitate a Centrului de Armonizare a Legislației în anul 2010).

Prin urmare, proiectul național reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației RM cu legislația UE în domeniul combaterii discriminării, iar modificarea și completarea Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a Legii nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului va asigura recunoașterea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică în materie de încadrare în serviciul public și a celui de asigurare a respectării drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punctul de vedere al transpunerii:

- Include principiul egalității și non-discriminării în categoria principiilor fundamentale aplicabile serviciului public (art. 3 (a), (b) și (d) din Directiva 2000/43/CE);
- Instituie criteriile de examinare a cererilor de către Avocatul Poporului (art. 7 din Directiva 2000/43/CE).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului european, prezentul demers se circumscrie politicii europene în domeniul combaterii discriminării, pe segmentul legislativ asigurarea egalității de tratament între persoane. Din perspectiva proiectului examinat, la nivelul Dreptului UE incident prezintă relevanță directă *Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau de origine etnică.*

Transpunerea *Directivei 2000/43/CE* este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, Capitolul 4 „Ocuparea forței de muncă, politica socială și egalitatea de șanse”, art. 32 (f) și Anexa III a Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Directiva 2000/43/CE are drept scop stabilirea cerințelor minime de punere în aplicare a principiului egalității de tratament în UE prin descurajarea discriminării, contribuind, astfel, la creșterea participării la viața economică și socială și la reducerea excluziunii sociale. Totodată, Directiva interzice nu doar discriminarea directă, dar și indirectă, hărțuirea, instigarea la discriminare și persecuțiile, fiind aplicabilă tuturor persoanelor și tuturor sectoarelor de activitate, în ceea ce privește accesul la locul de muncă, condițiile de muncă, accesul la formare profesională, afilierea într-o organizație a lucrătorilor, accesul la protecție socială și asistență medicală, educația, accesul la bunuri și servicii, precum și furnizarea acestora, inclusiv în ceea ce privește locuința. De asemenea, aceasta instituie norme detaliate privind:

- Conceptul de discriminare;
- Cerințele profesionale reale și determinare;
- Acțiune pozitivă a principiului egalității de tratament;
- Cerințele minime pentru protejarea principiului egalității;
- Apărarea drepturilor în cazul nerespectării principiului;
- Sarcina probei;
- Protecția împotriva represaliilor;
- Difuzarea informației;
- Dialogul social în vederea promovării egalității;
- Dialogul cu organizațiile neguvernamentale,
- Organismele de promovare a egalității de tratament.

Măsurile naționale de transpunere a Directivei 2000/43/CE existente

La nivel național, prevederile Directivei 2000/43/CE au fost transpuse în Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, prezentul proiect reprezentând un exercițiu de continuitate a armonizării legislației în domeniul combaterii discriminării.

Totodată, principiul egalității de tratament între persoane, prevăzut de actul UE menționat *supra*, este proclamat și de legislația națională, în speță, *Constituția Republicii Moldova din data de 29 iulie 1994* (art. 16 (2), art. 42); *Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 6 iunie 2002* (art. 14, art. 1404, art. 1422, art. 1423); *Codul penal al Republicii Moldova nr. 985 din 18 aprilie 2002* (art. 176); *Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008* (art. 54², art. 65¹, 71¹); *Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28 martie 2003* (art. 5, art. 8, art. 9, art. 90); *Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014* (art. 5, art. 7, art. 9, art. 135); *Legea nr. 382 din 19 iulie 2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților și la statutul juridic al organizațiilor lor* (art. 4, art. 18); *Legea nr. 93 din 15 iulie 1998 cu privire la patenta de întreprinzător* (art. 2); *Legea nr. 845 din 3 ianuarie 1991 cu privire la antreprenorial și întreprinzător* (art. 2); *Legea nr. 102 din 13 martie 2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă* (art. 8, art. 29); *Legea sindicatelor nr. 1129 din 7 iulie 2000* (art. 6); *Legea patronatelor nr. 976 din 11 mai 2000* (art. 4); *Legea nr. 411 din 28 martie 1995 privind ocrotirea sănătății* (art. 17); *Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale* (art. 3); *Legea nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale* (art. 3); *Legea nr. 133 din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social* (art. 1, art. 4); *Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe* (art. 1); *Legea nr. 298 din 21 ianuarie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității* (pct. 55); *Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație* (art. 4); *Legea nr. 245 din 21 iulie 2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial* (art. 3, art. 4); *Legea nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii* (art. 11³); *Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală* (art. 29, art. 43); *Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000* (art. 25).

Referitor la transpunerea Directivei 2000/43/CE, menționăm cu titlu general că proiectul național urmărește transpunerea selectivă a prevederilor acesteia, în speță, a prevederilor art. 3 (a), (b), (d) și art. 7, în partea ce ține de respectarea principiului egalității și non-discriminării de către autorități, precum și în partea ce ține de obținerea beneficiilor oferite de organizații funcționarilor publici ce s-au afiliat la sindicate sau alte organizații.

Respectarea mecanismului de armonizare

a) Observații privind clauza de armonizare

Pentru respectarea cerințelor înaintate față de proiectele cu relevanță UE stabilite de art. 31 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 1345 din 24 noiembrie 2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova, precum și reieșind din obiectivul specific de reglementare al proiectului național, clauza de armonizare existentă urmează a fi expusă în următoarea redacție:

„Prezenta Lege transpune art. 3 (1) (a), (b), (d) și art. 7 din Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau de origine etnică, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 180 din 19 iulie 2000”.

În acest context, va fi inclusă clauza de armonizare și în Legile supuse modificărilor și completărilor, respectiv:

1) Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public

„Prezenta Lege transpune art. 3 (1) (a), (b), (d) din Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau de origine etnică, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 180 din 19 iulie 2000”.

2) Legea nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului

„Prezenta Lege transpune art. 7 din Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau de origine etnică, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 180 din 19 iulie 2000”.

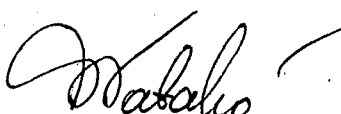
b) Observații privind Nota informativă

Conform art. 30 din Legea 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, inițiatorul proiectului național are obligația întocmirii unei note informative la proiect după modelul prezentat în Anexa I din Legea menționată *supra*, care va cuprinde descrierea gradului de compatibilitate a legislației naționale cu legislația UE, precum și constatările expertizei de compatibilitate cu legislația UE.

III. Concluzii

Având în vedere cele menționate, apreciem că în urma evaluării realizate, proiectul de Lege și-a atins finalitatea propusă, asigurând de o manieră corectă transpunerea art. 3 (a), (b), (d) și art. 7 din Directiva 2000/43/CE.

Facem mențiunea că analiza Centrului de Armonizare a Legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Natalia SUCEVEANU

Director

TABEL DE CONCORDANȚĂ

I. Directiva 2000/43/CE

1. Titlul actului comunitar, subiectul reglementat și scopul acestuia					
<p>Titlul: Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică/ Directive 2006/43/EC of the Council of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin</p> <p>Subiectul: completarea legislației naționale în contextul aplicării principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică.</p> <p>Scopul: punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică în ceea ce privește: condițiile de acces la locurile de muncă, inclusiv criteriile de selecție și condițiile de recrutare; accesul la toate tipurile și la toate nivelele de orientare profesională, formare profesională, perfecționare și recalificare, inclusiv experiența practică de lucru; condițiile de angajare și condițiile de muncă, inclusiv concedierile și remunerarea; afilierea la și angajarea într-o organizație a lucrătorilor sau patronatului sau în orice organizație ai cărei membri aparțin unei anumite profesii, inclusiv beneficiile oferite de asemenea organizații; protecția socială, inclusiv securitatea socială și îngrijirea medicală; avantajele sociale; educația; accesul la bunuri și servicii și furnizarea acestora, la dispoziția publicului, inclusiv în ceea ce privește locuința.</p>					
2. Titlul actului normativ național, subiectul reglementat și scopul acestuia					
<p>Titlul: Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.</p> <p>Subiectul: Modificarea și completarea legislației naționale în contextul aplicării principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică</p> <p>Scopul: Punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică în ceea ce privește: încadrare în serviciul public, de asigurare a respectării drepturilor și libertăților omului de către autorități.</p>					
3. Gradul de compatibilitate					
4. Prevederile și cerințele reglementărilor comunitare (articolul, paragraful)	5. Prevederile actului normativ național: (capitolul, articolul, subparagraful, punctul etc.)	6. Diferențe	7. Motivele ce explică faptul că proiectul este parțial compatibil sau incompatibil (complet compatibil, parțial compatibil, nu este compatibil, vid legislativ național).	8. Instituția responsabilă	9. Termenul-limită de asigurare a compatibilității complete a actului național
<p>CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE</p> <p><i>Articolul 1</i> Scopul Scopul prezentei directive este de a stabili un cadru pentru combaterea discriminării pe</p>	<p>Constituția RM art. 16, alin. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.</p>		<p>Complet compatibil</p>	<p>Biroul Relații Interetnice</p> <p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p> <p>Consiliul pentru</p>	

<p>baza rasei sau originii etnice, în vederea punerii în aplicare în statele membre a principiului egalității de tratament.</p>	<p>Lege nr. 382 din 19.07.2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor Art.4. - (1) Statul garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la egalitate în fața legii și la protecție egală în fața legii. (2) Orice discriminare din motivul apartenenței la o minoritate națională este interzisă.</p> <p>Preambulul Legii nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității Art. 1 alin. (1) Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferele politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar.</p> <p>Legea Nr. 274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova Articolul 4. Principiile de bază (1) Procesul de integrare a străinilor în Republica Moldova se realizează cu respectarea principiului nondiscriminării, al interesului superior al copilului și al egalității de tratament.</p>		<p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p>	<p>prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p>	
<p>Articolul 2 Conceptul de discriminare (1) În sensul prezentei directive, principiul egalității de tratament înseamnă că nu se face o discriminare directă sau indirectă pe baza rasei sau originii etnice.</p>	<p>Lege nr. 382 din 19.07.2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor Art.4 (2) Orice discriminare directă sau indirectă din motivul apartenenței la o minoritate națională este interzisă.</p>		<p>Complet compatibil</p>	<p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p> <p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p>	

<p>(2) În sensul alineatului (1):</p> <p>(a) se consideră că are loc o discriminare directă atunci când o persoană este tratată mai puțin favorabil decât a fost sau ar fi o altă persoană, într-o situație comparabilă, pe baza rasei sau originii etnice;</p> <p>(b) se consideră că are loc o discriminare indirectă atunci când o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră pune o persoană, de o anumită rasă sau origine etnică, într-o situație specială dezavantajoasă, în comparație cu alte persoane, în afară de cazul în care acea dispoziție, criteriu sau practică se justifică obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluia scop sunt corespunzătoare și necesare.</p> <p>(3) Hărțuirea se consideră discriminare în sensul primului alineat, dacă are loc un comportament nedorit legat de rasă sau originea etnică, având drept scop sau efect violarea demnității unei persoane sau crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor. În acest context, conceptul de hărțuire se poate defini în concordanță cu legislația și practicile naționale ale statelor membre.</p> <p>(4) Instigarea la discriminare față de persoane pe baza rasei sau</p>	<p>Legea nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității</p> <p>Art. 2 În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații:</p> <p><i>discriminare</i> – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse;</p> <p><i>discriminare directă</i> – tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă;</p> <p><i>discriminare indirectă</i> – orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor stipulate de prezenta lege, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluia scop sînt proporționale, adecvate și necesare;</p> <p><i>discriminare prin asociere</i> – orice faptă de discriminare săvîrșită împotriva unei persoane care, deși nu face parte dintr-o categorie de persoane identificată potrivit criteriilor stipulate de prezenta lege, este asociată cu una sau mai multe persoane aparținînd unei astfel de categorii de persoane;</p> <p><i>segregare rasială</i> – orice acțiune sau inacțiune care conduce direct sau indirect la separarea ori diferențierea persoanelor pe baza criteriilor de rasă, culoare, origine națională sau etnică;</p> <p><i>hărțuire</i> – orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu</p>		<p>Complet compatibil</p>		
--	--	--	---------------------------	--	--

<p>originii etnice se consideră a fi discriminare în sensul primului alineat.</p>	<p>intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, avînd drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege;</p> <p><i>instigare la discriminare</i> – orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege;</p> <p><i>victimizare</i> – orice acțiune sau inacțiune soldată cu consecințe adverse ca urmare a depunerii unei plîngerii sau înaintării unei acțiuni în instanța de judecată în scopul asigurării aplicării prevederilor prezentei legi sau în scopul furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plîngerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană;</p> <p><i>măsuri pozitive</i> – acțiuni speciale provizorii luate de autoritățile publice în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizînd asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități;</p> <p><i>acomodare rezonabilă</i> – orice modificare sau adaptare necesară și adecvată, într-un caz particular, care nu impune o sarcină disproporționată sau nejustificată atunci cînd este nevoie pentru a asigura unei persoane, în cazurile stabilite de lege, exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale în condiții de egalitate cu ceilalți.</p>				
<p>Articolul 3 Domeniul de aplicare (1) În limitele competențelor conferite Comunității, prezenta directivă se aplică tuturor persoanelor, atât din sectorul public, cât și din cel privat,</p>	<p>a) Codul Muncii Nr.154 din 28.03.2003, Art. 5. Principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea</p> <p>b) interzicerea muncii forțate (obligatorii) și a discriminării în domeniul raporturilor</p>		<p>Complet Compatibil</p>	<p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p> <p>Agenția Națională pentru Ocuparea</p>	

<p>inclusiv organismelor publice, în ceea ce privește:</p> <p>(a) condițiile de acces la locurile de muncă, activități independente sau autonome, inclusiv criteriile de selecție și condițiile de recrutare, indiferent care este ramura de activitate și avându-se în vedere toate nivelele ierarhiei profesionale, inclusiv promovarea;</p>	<p>de muncă;</p> <p>e) egalitatea în drepturi și în posibilități a salariaților;</p> <p>g) asigurarea egalității salariaților, fără nici o discriminare, la avansare în serviciu, luându-se în considerare productivitatea muncii, calificarea și vechimea în muncă în specialitate, precum și la formare profesională, reciclare și perfecționare;</p> <p>Legea nr.121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității Articolul 7. Interzicerea discriminării în câmpul muncii (1) Se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor stabilite de prezenta lege, care au drept efect limitarea sau subminarea egalității de șanse sau tratament la angajare sau concediere, în activitatea nemijlocită și în formarea profesională. Interzicerea discriminării pe bază de orientare sexuală se va aplica în domeniul angajării în muncă și al ocupării forței de muncă.</p> <p>Legea nr.93 din 15.07.1998 cu privire la patenta de întreprinzător Art.2: Titularul patentei Titular de patentă poate fi orice cetățean al Republicii Moldova cu capacitate de exercițiu, orice cetățean străin sau apatrid, care locuiește permanent în Republica Moldova și are dreptul să desfășoare activitate de întreprinzător, care a declarat despre intenția sa de a procura patentă și corespunde cerințelor de calificare necesare acestui gen de activitate.</p> <p>Legea nr. 845 din 03.01.1991 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi Art.2 Antreprenorii Antreprenor poate fi: orice cetățean al Republicii Moldova</p>		<p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p>	<p>Forței de Muncă</p> <p>Ministerul Justiției</p> <p>Cancelaria de Stat</p> <p>Ministerul Educației</p> <p>Confederația Națională a Patronatului</p> <p>Confederația Națională a Sindicatelor</p> <p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării</p>	
--	---	--	---	--	--

<p>(b) accesul la toate tipurile și la toate nivelele de orientare profesională, formare profesională, perfecționare și recalificare, inclusiv experiența practică de lucru;</p>	<p>care nu este îngrădit în drepturi, în modul stabilit de prezenta Lege și de alte acte legislative;</p> <p>orice cetățean străin sau apatrid, în conformitate cu legislația în vigoare;</p> <p>un grup de cetățeni sau de apatrizi (un grup de parteneri) din care se constituie antreprenorul colectiv;</p> <p>orice persoană juridică sau fizică în conformitate cu scopurile sale principale și cu legislația.</p> <p>a) Legea nr. 158, din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public Art. 5: "Serviciul public se bazează pe principiile legalității, profesionalismului, transparenței, imparțialității, independenței, responsabilității, stabilității și loialității."</p> <p>a-b) Legea nr. 158 Art. 14, lit g) "să beneficieze de egalitate de șanse și de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrare în funcția publică, la procesul de dezvoltare profesională continuă și la promovarea în funcție."</p>	<p>Legea nu include principiul de egalitate</p> <p>Se propune includerea sintagmei "egalității și non-discriminării"</p>	<p>Parțial compatibil</p> <p>Se propune amendarea legii nr 158 după cum urmează:</p> <p><u>Art. I. - Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230-232, art.840), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</u> <u>Articolul 5, se completează după cuvântul "principiile" cu sintagma "egalității și non-discriminării".</u></p> <p>Complet compatibil</p>	<p>După adoptarea proiectului de lege în cauză, va fi asigurată compatibilitatea cu prevederile Directivei 43</p>
--	--	--	--	---

<p>(c) condițiile de angajare și condițiile de muncă, inclusiv concedierile și remunerarea;</p>	<p>Codul Muncii Art 8. Alin (1) - În cadrul raporturilor de muncă acționează principiul egalității în drepturi a tuturor salariaților. Orice discriminare, directă sau indirectă, a salariatului pe criterii de sex, vîrstă, rasă, culoare a pielii, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, domiciliu, dizabilitate, infectare cu HIV/SIDA, apartenență sau activitate sindicală, precum și pe alte criterii nelegate de calitățile sale profesionale, este interzisă.</p> <p>b) Legea nr. 102-XV din 13.03.2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă</p> <p>Art.8. Principiile de aplicare a prevederilor prezentei legi În aplicarea prevederilor prezentei legi este exclusă orice discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.</p> <p>c) Art. 29, (1) din Legea nr. 158, "Concursul pentru ocuparea funcției publice vacante sau temporar vacante are la bază principiile competiției deschise, transparenței, competenței și meritelor profesionale, precum și principiul egalității accesului la funcțiile publice pentru fiecare cetățean."</p> <p>Codul Muncii Art 8. Alin (1) - În cadrul raporturilor de muncă acționează principiul egalității în drepturi a tuturor salariaților. Orice</p>	<p>Pornind de la principiile Legii nr. 102-XV, prevăzute la art.8, se deduce că discriminare pe orice criteriu inclusiv de rasă, naționalitate și origine etnică a beneficiarilor de programe de formare profesională, stagiilor de practică este exclusă</p>	<p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet Compatibil deoarece este specificat "principiul egalității accesului la funcțiile publice".</p> <p>Complet compatibil</p>		<p>Noua lege privind ocuparea forței de muncă transpune intergal prevederile directivei, aceasta urmînd a fii votată în lectură finală. Articolul 2. Obiectul și sfera de reglementare 4) La aplicarea prevederilor prezentei legi se interzice orice discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere, origine socială sau orice alt criteriu.</p>
---	---	---	--	--	--

<p>(d) afilierea la și angajarea într-o organizație a lucrătorilor sau patronatului sau în orice organizație ai cărei membri aparțin unei anumite profesii, inclusiv beneficiile oferite de asemenea organizații;</p>	<p>discriminare, directă sau indirectă, a salariatului pe criterii de sex, vîrstă, rasă, culoare a pielii, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, domiciliu, dizabilitate, infectare cu HIV/SIDA, apartenență sau activitate sindicală, precum și pe alte criterii nelegate de calitățile sale profesionale, este interzisă.</p> <p>Art. 47. Garanții la angajare, alin (2) Se interzice orice limitare, directă sau indirectă, în drepturi ori stabilirea unor avantaje, directe sau indirecte, la încheierea contractului individual de muncă în dependență de sex, rasă, etnie, religie, domiciliu, opțiune politică sau origine socială.</p> <p>Art. 128 Salariul (2) La stabilirea și achitarea salariului nu se admite nici o discriminare pe criterii de sex, vîrstă, dizabilitate, origine socială, situație familială, apartenență la o etnie, rasă sau naționalitate, opțiuni politice sau convingeri religioase, apartenență sau activitate sindicală.</p> <p>d) Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public Articolul 17. Dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate și alte organizații (1) Dreptul funcționarilor publici la asociere în sindicate este garantat. (2) Funcționarii publici pot, în mod liber, să întemeieze organizații sindicale și să adere la ele. (3) Funcționarii publici se pot asocia în organizații profesionale sau în alte organizații care au drept scop reprezentarea și protejarea intereselor profesionale.</p>	<p>Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 nu prevede obținerea beneficiilor din organizațiile la care sunt parte.</p>	<p>Parțial compatibil Se propune amendarea art 17 cu un nou punct, după cum urmează: <u>Art. I. - Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230-232, art.840), cu modificările ulterioare, se modifică și se</u></p>	<p>După adoptarea proiectului de lege în cauză, va fi asigurată compatibilitatea cu prevederile Directivei 43</p>
---	--	---	---	---

	<p>Constituția RM, Articolul 42: Dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate (4) Orice salariat are dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.</p> <p>Codul Muncii Art.9: Drepturile și obligațiile de bază ale salariatului 1) Salariatul are dreptul: i) la libera asociere în sindicate, inclusiv la constituirea de organizații sindicale și aderarea la acestea pentru apărarea drepturilor sale de muncă, a libertăților și intereselor sale legitime;</p> <p>Legea Sindicatelor nr. 1129-XIV din 07.07.2000 Articolul 6. Interzicerea discriminării după principiul apartenenței la sindicat (1) Apartenența la sindicat nu implică nici un fel de restricții ale drepturilor și libertăților omului garantate de Constituție și de alte legi, de actele internaționale la care Republica Moldova este parte. Articolul 7. Dreptul la asociere în sindicat</p> <p>Legea Patronatelor Nr. 976 din 11.05.2000 Art.4 Principiile de constituire și de activitate a patronatelor (1) Patronatele, indiferent de forma juridică</p>		<p><u>completează după cum urmează:</u> <u>Articolul 17 se completează cu un nou punct, după cum urmează:</u> <u>„(4) Funcionarii publici ce s-au afiliat la sindicate și la alte organizații pot obține beneficii oferite de aceste organizații”.</u></p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p>		
--	---	--	--	--	--

<p>(e) protecția socială, inclusiv securitatea socială și îngrijirea medicală;</p>	<p>de organizare, sînt egale în drepturi și activează în baza statutelor proprii și a prezentei legi.</p> <p>(2) Patronatele își desfășoară activitatea în baza principiilor liberului consimțămînt și egalității în drepturi a tuturor membrilor.</p> <p>Legea nr. 382 din 19.07.2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor Capitolul III Organizațiile persoanelor aparținînd minorităților naționale Art.18. - Persoanele aparținînd minorităților naționale pot să-și exercite drepturile atît în mod individual, cît și asociindu-se, în condițiile legii, în organizații (asociații, comuniuni, comunități, societăți etc.) cu caracter iluminist, cultural, religios și de binefacere.</p> <p>e) Legea nr. 102-XV din 13.03.2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă Art.8. Principiile de aplicare a prevederilor prezentei legi În aplicarea prevederilor prezentei legi este exclusă orice discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială</p> <p>Capitolul V. Măsuri pasive de protecție socială Art 29. Măsurile pasive de protecție socială (1) Măsurile pasive de protecție socială a șomerilor includ: a) acordarea ajutorului de șomaj; b) acordarea de alocații pentru integrare sau reintegrare profesională.</p>		<p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p>	<p>Noua lege privind ocuparea forței de muncă transpune intergal prevederile directivei, aceasta urmînd a fio votată în lectură finală. Articolul 2. Obiectul și sfera de reglementare Articolul 22. Măsuri de ocupare a forței de muncă</p>
--	---	--	---	--

<p>(f) avantajele sociale;</p>	<p>LEGE Nr. 411 din 28.03.1995 ocrotirii sănătății Articolul 17. Dreptul la asigurarea sănătății (1) Locuitorii republicii au dreptul la asigurarea sănătății, fără deosebire de naționalitate, rasă, sex, apartenență socială și religie.</p> <p>LEGE Nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale Articolul 3. Principiile care stau la baza prestării serviciilor sociale d) principiul de oportunități egale, care prevede asigurarea dreptului la servicii sociale tuturor persoanelor/famiiliilor defavorizate în condiții de tratament egal și fără discriminare ;</p> <p>LEGE Nr. 489 privind sistemul public de asigurări sociale din 08.07.1999 Articolul 3. Principiile organizării și funcționării sistemului public de asigurări sociale b) principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public - contribuabili și beneficiari - un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;</p> <p>f) Lege Nr. 274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova Articolul 12. Accesul la piața forței de muncă (1) Refugiații și beneficiarii de protecție umanitară au acces la piața forței de muncă, la sistemul asigurărilor pentru șomaj, la măsurile de prevenire a șomajului și de stimulare a ocupării forței de muncă în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii Republicii Moldova.</p>		<p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Întru asigurarea drepturilor și libertăților străinilor pe teritoriul Republicii Moldova și respectării principiului nondiscriminării și al egalității de tratament, cadrul legal prevede accesul acestora la piața forței de muncă inclusiv</p>		
--------------------------------	--	--	---	--	--

<p>(g) educația;</p>	<p>LEGE Nr. 133 din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social Articolul 1. Obiectul legii Prezenta lege reglementează cadrul legal privind garantarea posibilităților egale pentru familiile defavorizate prin acordarea unui ajutor social la un nivel garantat de stat. Articolul 4. Sfera de acțiune a prezentei legi Acțiunea prezentei legi se extinde asupra familiilor ai căror membri sînt cetățeni ai Republicii Moldova, străinii specificați la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.</p> <p>LEGE Nr. 411 din 28.03.1995 ocrotirii sănătății Articolul 17. Dreptul la asigurarea sănătății (2) Locuitorii republicii au dreptul la asigurarea sănătății, fără deosebire de naționalitate, rasă, sex, apartenență socială și religie.</p> <p>g) Codul educației Articolul 5. Misiunea educației Educația are ca misiune: satisfacerea cerințelor educaționale ale individului și ale societății; d) promovarea dialogului intercultural, a spiritului de toleranță, a nediscriminării și incluziunii sociale; f) facilitarea reconcilierii vieții</p>		<p>la sistemul asigurărilor pentru șomaj, la măsurile de prevenire a șomajului și de stimulare a ocupării forței de muncă în condițiile stabilite și la dreptul de asigurare a sănătății</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p> <p>Complet compatibil</p>		
----------------------	---	--	--	--	--

	<p>profesionale cu viața de familie pentru bărbați și femei.</p> <p>Articolul 7. Principiile fundamentale ale educației Educația se întemeiază pe următoarele principii fundamentale: a) principiul echității – în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare; h) principiul asigurării egalității; i) principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, inclusiv a dreptului la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase.</p> <p>Articolul 9. Condițiile de acces (1) Cetățenii Republicii Moldova au drepturi egale de acces la educație și formare profesională inițială și continuă prin sistemul național de învățământ, în condițiile prezentului cod.</p> <p>Articolul 135. Obligațiile personalului didactic, științifico-didactic, științific și de conducere (1) Personalul didactic, științifico-didactic, științific și de conducere are următoarele obligații: i) să nu admită tratamente și pedepse degradante, discriminarea sub orice formă și aplicarea niciunei forme de violență fizică sau psihică.</p> <p>Legea nr.121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității Articolul 9. Interzicerea discriminării în domeniul învățământului (1) Instituțiile de învățământ asigură respectarea principiului nediscriminării: a) prin oferirea accesului la instituțiile de învățământ de orice tip și nivel;</p>		<p>Complet compatibil</p>		
--	--	--	---------------------------	--	--

<p>h) accesul la bunuri și servicii și furnizarea acestora, la dispoziția publicului, inclusiv în ceea ce privește locuința.</p>	<p>b) în procesul educațional, inclusiv la evaluarea cunoștințelor acumulate; c) în activitatea științifico-didactică; d) prin elaborarea de materiale didactice și programe de studii; e) prin informarea și instruirea cadrelor didactice privind aplicarea metodelor și mijloacelor de prevenire a actelor de discriminare și de sesizare a autorităților competente.</p> <p>(2) Instituțiile de învățământ nu pot stabili principii de admitere la studii bazate pe anumite restricții, cu excepția cazurilor stipulate de legislația în vigoare.</p> <p>(3) Refuzul instituției de învățământ de a admite la studii o anumită persoană ale cărei calificări nu corespund nivelului necesar pentru a fi admisă nu constituie o limitare a dreptului la învățământ.</p> <p>(4) Prevederile prezentului articol nu constituie o restrângere a dreptului instituției de învățământ care pregătește personalul unui anumit cult religios de a refuza înscrierea unei persoane al cărei statut confesional nu corespunde cerințelor stabilite pentru accesul la instituția respectivă.</p> <p>h) Legea 121 din 25.05.2012 Articolul 8. Interzicerea discriminării privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la: a) serviciile oferite de autoritățile publice; b) serviciile de asistență medicală și alte servicii de sănătate; c) serviciile de protecție socială; d) serviciile bancare și financiare; e) serviciile de transport; f) serviciile culturale și de agrement; g) vânzarea sau închirierea de bunuri</p>		<p>Complet compatibil</p>		
--	--	--	---------------------------	--	--

<p>(2) Prezenta directivă nu se referă la diferența de tratament bazată pe cetățenie și nu aduce atingere dispozițiilor și condițiilor legate de intrarea și rezidența cetățenilor din țări și a persoanelor apatride, pe teritoriul statelor membre, precum și la orice tratament care izvorăște din statutul legal al cetățenilor din țări și al persoanelor apatride</p>	<p>mobile sau imobile; h) alte servicii și bunuri disponibile publicului.</p> <p>Lege cu privire la locuințe nr. 75 din 30.04.2015 Articolul 1. Dreptul la locuință 1.b) nediscriminarea în exercitarea dreptului la locuință, inclusiv accesul la piața locuințelor, administrarea și folosirea locuinței, precum și intrarea în proprietatea unei locuințe; Capitolul II LOCUINȚE SOCIALE</p>		<p>Complet compatibil</p>		
<p>Articolul 4 Cerințe profesionale reale și determinante Fără a aduce atingere articolului 2 alineatele (1) și (2), statele membre pot stabili că o diferență de tratament bazată pe o caracteristică legată de rasă sau origine etnică nu constituie discriminare, atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale în cauză sau a contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională reală și determinantă, cu condiția ca obiectivul să fie legitim și cerința proporțională.</p>	<p>Legea nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității Art. 7 alin. (5) Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință în privința unui anumit loc de muncă nu constituie discriminare în cazul în care, prin natura specifică a activității în cauză sau a condițiilor în care această activitate este realizată, există anumite cerințe profesionale esențiale și determinante, cu condiția ca scopul să fie legitim și cerințele proporționale.</p>		<p>Complet compatibil</p>	<p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p> <p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p> <p>Biroul Relații Interetnice</p>	

<p>Articolul 5 Acțiune pozitivă În vederea punerii în practică a egalității depline, principiul egalității de tratament nu trebuie să împiedice un stat membru să mențină și să adopte măsuri specifice pentru prevenirea sau compensarea dezavantajelor legate de rasă sau origine etnică.</p>	<p>Legea nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității Art. 2 <i>măsuri pozitive</i> – acțiuni speciale provizorii luate de autoritățile publice în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități;</p>	<p>Există o diferențiere de explicare a conceptului de <i>măsuri pozitive</i>. <i>Expresia „în favoarea unei persoane sau grup de persoane” trebuie substituită cu sintagma „pentru prevenirea și compensarea dezavantajelor”, ceea ce ar exclude favoritismul și ar păstra caracterul general al măsurii pozitive.</i></p>	<p>Parțial compatibil</p> <p>Propunerea de modificare a definiției de „măsuri pozitive, a fost inclusă în proiectului de modificare și completare a unor acte legislative, promovat de Ministerul Justiției</p> <p>http://justice.gov.md/public/files/transparenta_in_procesul_decizional/coordonare/2017/octombrie/PL_PD_221117.pdf</p>	<p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p>	<p>Va fi compatibil după adoptarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative</p> <p>http://justice.gov.md/public/files/transparenta_in_procesul_decizional/coordonare/2017/octombrie/PL_PD_221117.pdf</p>
<p>Articolul 6 Cerințe minime (1) Statele membre pot introduce sau menține dispoziții care sunt mai favorabile pentru protejarea principiului egalității de tratament decât cele stabilite de prezenta directivă. (2) În nici o împrejurare, aplicarea prezentei directive nu constituie temei pentru reducerea nivelului de protecție împotriva discriminării existent deja în statele membre, în domeniul care face obiectul prezentei directive.</p>				<p>Biroul Relații Interetnice</p> <p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p>	
<p>CAPITOLUL II CĂI DE ATAC ȘI APLICAREA DREPTULUI</p> <p>Articolul 7 Apărarea drepturilor (1) Statele membre trebuie să asigure punerea la dispoziția tuturor persoanelor care se consideră nedreptățite prin</p>	<p>Legea nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității</p> <p>Articolul 13. Modalitatea de depunere a plîngerii la Consiliu (1) Constatarea existenței sau inexistenței faptei de discriminare se inițiază de Consiliu din oficiu sau la cererea persoanelor interesate, inclusiv la cererea sindicatelor și a asociațiilor obștești care activează în domeniul</p>	<p>Există diferență de expunere a dreptului la apărare a victimelor discriminării și anume: în timp ce legea națională prevede faptul că acțiuni în instanță pentru protecția persoanelor ce se consideră victime ale discriminării pot înainta sindicatele sau asociațiile</p>	<p>Parțial compatibil</p> <p>Consiliul a înaintat propuneri de amendare art. 13 și 18 ale Legii nr. 121 (promovat de către Ministerul Justiției, actualmente fiind la etapa de consultări publice), în vederea acordării dreptului sindicatelor, asociațiilor</p>	<p>Ministerul Justiției</p> <p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p> <p>Oficiul Avocatul</p>	<p>Va fi compatibil după adoptarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative</p> <p>http://justice.gov.md/public/files/transparenta_in_procesul_decizional/coordonare/2017/octombrie/PL_PD_221117.pdf</p>

<p>nerespectarea principiului egalității de tratament, a procedurilor judiciare și/sau administrative, inclusiv a procedurilor de conciliere acolo unde consideră necesar, în vederea respectării obligațiilor care decurg din prezenta directivă, chiar și după ce relația din care se presupune că a rezultat discriminarea a luat sfârșit.</p> <p>(2) Statele membre trebuie să asigure pentru asociații, organizații sau persoane juridice care, în conformitate cu criteriile stabilite prin legislația internă, au un interes legitim în respectarea dispozițiilor prezentei directive, posibilitatea de a întreprinde orice procedură judiciară și/sau administrativă disponibilă, în numele sau în sprijinul reclamantului, pentru respectarea obligațiilor care decurg din prezenta directivă.</p> <p>(3) Alineatele (1) și (2) nu aduc atingere reglementărilor de drept intern legate de termenele limită de introducere a unor acțiuni în ceea ce privește principiul egalității de tratament.</p>	<p>promovării și protecției drepturilor omului.</p> <p>(2) Plîngerea cu privire la fapta de discriminare se prezintă Consiliului. Plîngerea trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care susțin plîngerea, numele și adresa persoanei care o depune. Plîngerea poate fi depusă la Consiliu în termen de un an de la data săvîrșirii faptei sau de la data la care se putea lua cunoștință de săvîrșirea ei.</p> <p>(3) Depunerea plîngerii pe adresa Consiliului nu constituie o procedură prealabilă obligatorie pentru adresarea în instanța de judecată.</p> <p>Articolul 18. Dreptul la protecție a victimei discriminării</p> <p>(1) Orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) stabilirea faptului încălcării drepturilor sale; b) interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale; c) restabilirea situației anterioare încălcării drepturilor sale; d) repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată; e) declararea nulității actului care a condus la discriminarea sa. <p>(2) Acțiuni în instanța de judecată pentru protecția persoanelor ce se consideră a fi victime ale discriminării pot înainta și sindicatele sau asociațiile obștești din domeniul promovării și protecției drepturilor omului.</p> <p>Legea nr. 298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și</p>	<p>obștești din domeniul drepturilor omului, Directiva prevede expres faptul că Statele membre trebuie să asigure pentru asociații, organizații sau persoane juridice, care au un interes legitim în respectarea prevederilor prezentei Directive, posibilitatea de a întreprinde orice procedură judiciară și/sau administrativă disponibilă, în numele sau în sprijinul reclamantului.</p>	<p>obștești și altor persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia invocă comiterea faptei discriminatorii, precum și introducerea în proces a Consiliului pentru a depune concluzii, de către instanța de judecată din oficiu, la examinarea pricinii în care s'invocă o faptă de discriminare.</p> <p>http://justice.gov.md/public/files/transparenta_in_procesul_decizional/coordonare/2017/octombrie/PL_PD_221117.pdf</p> <p>Complet compatibil</p>	<p>Poporului</p>	<p>ul_decizional/coordonare/2017/octombrie/PL_PD_221117.pdf</p>
--	---	--	---	------------------	---

	<p>asigurarea egalității Pct. 55. În cadrul audierii, Consiliul propune părților concilierea sau soluționarea prin mediere a conflictelor apărute în urma săvârșirii faptelor discriminatorii.</p> <p>Legea nr. 52 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) din nr. 52 din 03.04.2014 Art.18 alin. (1) Avocatul Poporului examinează cererile persoanelor fizice, indiferent de cetățenie, vîrstă, sex, apartenență politică sau convingeri religioase, care locuiesc permanent, se află ori s-au aflat temporar pe teritoriul țării (în continuare – <i>petiționari</i>), ale căror drepturi și libertăți se presupune că au fost încălcate de Republica Moldova.</p>	<p>Lipsește criteriile „rasă, și „origine etnică”.</p> <p>Legea reglementează un cerc restrîns de criterii și urmează a fi completat cu toate criteriile garantate de standardele internaționale, invocînd ca model Declarația Universală a Drepturilor Omului</p>	<p>Nu este compatibil Se propune modificarea Legii nr 52, după cum urmează: Art. II Legea nr. 52 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) din nr. 52 din 03.04.2014 Art.18 alin. (1) Se modifică după expresia ”persoanelor fizice” cu următoarea sintagmă ”fără deosebire de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări”</p>		
<p><i>Articolul 8</i> Sarcina probei (1) Statele membre iau măsurile care sunt necesare, în conformitate cu sistemele lor judiciare, pentru ca, atunci când o persoană care se consideră nedreptățită prin nerespectarea principiului egalității de tratament prezintă, în fața unei autorități sau a altei instanțe judecătorești competente, fapte pe baza cărora se poate prezuma că a avut loc o discriminare directă sau indirectă, pârâtul să fie obligat să dovedească faptul</p>	<p>Legea nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității</p> <p>Articolul 19. Sarcina probațiunii (1) Persoana care înaintează o acțiune în instanța de judecată trebuie să prezinte fapte care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare. (2) Sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare revine pîrîtului, cu excepția faptelor ce atrag răspundere penală.</p> <p>LEGE Nr. 298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și</p>		<p>Complet compatibil</p>	<p>Ministerul Justiției</p> <p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p>	

<p>că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament.</p> <p>(2) Alineatul (1) nu împiedică statele membre să introducă norme privind probele care sunt mai favorabile reclamantului.</p> <p>(3) Alineatul (1) nu se aplică procedurilor penale.</p> <p>(4) Alineatele (1), (2) și (3) se aplică și oricărei proceduri desfășurate în conformitate cu articolul 7 alineatul (2).</p> <p>(5) Statele membre pot să nu aplice alineatul (1) procedurilor în care este de competența autorității sau a instanței judecătorești competente cercetarea faptelor.</p>	<p>asigurarea egalității</p> <p>53. Plîngerile și autosesizările privind faptele de discriminare sînt examinate cu respectarea următoarelor principii:</p> <p>d) inversare a sarcinii probațiunii</p> <p>56. Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care susțin plîngerea, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare.</p>				
<p>Articolul 9</p> <p>Protecția împotriva represaliilor</p> <p>Statele membre introduc în sistemul lor juridic intern măsurile necesare pentru protecția persoanelor față de orice tratament nefavorabil sau consecință nefavorabilă ca reacție la o plîngere sau la o acțiune în justiție care au ca scop respectarea principiului egalității de tratament.</p>	<p>Legea nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității</p> <p>Articolul 18. Dreptul la protecție a victimei discriminării</p> <p>(1) Orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite:</p> <p>a) stabilirea faptului încălcării drepturilor sale;</p> <p>b) interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale;</p> <p>c) restabilirea situației anterioare încălcării drepturilor sale;</p> <p>d) repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată;</p> <p>e) declararea nulității actului care a condus la discriminarea sa.</p>		<p>Complet compatibil</p>	<p>Ministerul Justiției</p> <p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p> <p>Oficiul Avocatul Poporului</p>	

<p><i>Articolul 10</i> Difuzarea informației Statele membre trebuie să se asigure că dispozițiile adoptate în temeiul prezentei directive, împreună cu alte dispoziții relevante în vigoare, sunt aduse la cunoștința persoanelor în cauză, prin toate mijloacele corespunzătoare pe cuprinsul teritoriului lor.</p>	<p>Legea privind accesul la informație Nr. 982 din 11.05.2000 Articolul 4. Principiile politicii statului în domeniul accesului la informațiile oficiale (1) Oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale. (3) Exercițarea drepturilor prevăzute la alineatul (1) al prezentului articol nu va implica în nici un caz discriminarea bazată pe rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau pe origine socială.</p>		Complet compatibil	Biroul Relații Interetnice	
<p><i>Articolul 11</i> Dialogul social (1) Statele membre, în concordanță cu tradițiile și practicile lor naționale, iau măsurile adecvate pentru promovarea dialogului între partenerii sociali, în vederea promovării egalității de tratament, inclusiv prin monitorizarea practicilor la locurile de muncă, prin contractele colective, codurile de conduită, cercetări sau schimburi de experiență și de bune practici. (2) Statele membre trebuie să încurajeze partenerii sociali, atunci când aceasta este în conformitate cu tradițiile și practicile naționale, fără a aduce atingere autonomiei lor, să încheie acorduri la nivelul corespunzător, care să stabilească norme antidiscriminare în domeniile la care se face referire în</p>	<p>Lege Nr. 245 din 21.07.2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial Articolul 3. Principiile de bază ale activității Comisiei naționale, comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale Principiile de bază ale activității Comisiei naționale, comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale sînt: b) egalitatea părților; o) favorizarea de către stat a dezvoltării parteneriatului social. Articolul 4. Obiectivele activității Comisiei naționale, comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale Obiectivele activității Comisiei naționale, comisiilor de ramură și comisiilor teritoriale sînt: a) consultările tripartite între partenerii sociali în problemele ce țin de domeniul muncii și în problemele social-economice de interes național, de ramură și teritorial,</p>		Complet compatibil	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei Confederația Națională a Sindicatelor Confederația Națională a Patronatului	

	<p>participării părților interesate la identificarea și realizarea priorităților strategice de dezvoltare a țării la toate etapele și crearea cadrului și capacităților instituționale de asigurare a implicării plenare a părților interesate în procesul de luare a deciziilor.</p> <p>II. Atribuțiile Consiliului</p> <p>4. Activitatea Consiliului va fi concentrată pe două dimensiuni de bază:</p> <p>1) participarea la toate etapele procesului de planificare strategică.</p> <p>2) crearea cadrului instituțional de consultare la nivelul autorităților publice centrale.</p>				
<p>CAPITOLUL III ORGANISMELE DE PROMOVARE A EGALITĂȚII DE TRATAMENT</p> <p><i>Articolul 13</i></p> <p>(1) Statele membre desemnează un organism sau mai multe organisme pentru promovarea egalității de tratament față de toate persoanele, fără discriminare pe baza rasei sau originii etnice. Aceste organisme pot face parte din agenții acreditate la nivel național pentru apărarea drepturilor omului sau respectarea drepturilor persoanelor.</p> <p>(2) Statele membre trebuie să ia măsuri pentru ca în competențele acestor organisme să fie incluse: — acordarea de asistență independentă victimelor discriminării, în urmărirea</p>	<p>Legea nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității Capitolul III Cadrul instituțional pentru prevenirea și combaterea discriminării și asigurarea egalității Articolul 10.</p> <p>Subiecții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității sînt:</p> <p>a) Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității;</p> <p>b) autoritățile publice;</p> <p>c) instanțele judecătorești.</p> <p>Art. 12 (1) Consiliul are următoarele atribuții:</p> <p>a) examinează corespunderea legislației în vigoare cu standardele privind nediscriminarea;</p> <p>b) inițiază propuneri de modificare a legislației în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii discriminării;</p> <p>c) adoptă avize consultative cu privire la conformitatea proiectelor de acte normative cu legislația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării;</p>		Complet compatibil	<p>Oficiul Avocatul Poporului</p> <p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p>	

<p>plângerilor lor de discriminare, fără a aduce atingere dreptului victimelor și al asociațiilor, organizațiilor și al altor persoane juridice menționate la articolul 7 alineatul (2);</p> <p>— desfășurarea unor studii independente privind discriminarea;</p> <p>— publicarea unor rapoarte independente și formularea de recomandări în orice problemă legată de o asemenea discriminare.</p>	<p>d) monitorizează modul de implementare a legislației în domeniu;</p> <p>e) colectează informații despre dimensiunile, starea și tendințele fenomenului discriminării la nivel național și elaborează studii și rapoarte;</p> <p>f) remite autorităților publice propuneri de ordin general referitoare la prevenirea și combaterea discriminării și ameliorarea comportamentului față de persoanele ce cad sub incidența prezentei legi;</p> <p>g) contribuie la sensibilizarea și conștientizarea societății în vederea eliminării tuturor formelor de discriminare în contextul valorilor democratice;</p> <p>h) conlucrează cu organismele internaționale cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării;</p> <p>i) examinează plângerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării;</p> <p>j) intervine pe lângă organele corespunzătoare cu demersuri de intentare a proceselor disciplinare în privința persoanelor cu funcții de răspundere care au comis în activitatea lor fapte discriminatorii;</p> <p>k) constată contravențiile cu elemente discriminatorii în conformitate cu prevederile Codului contravențional;</p> <p>l) sesizează organele de urmărire penală în cazul săvârșirii unor fapte discriminatorii ce întrunesc elemente ale infracțiunii;</p> <p>m) contribuie la soluționarea amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii faptelor discriminatorii prin concilierea părților și căutarea unei soluții reciproc acceptabile;</p> <p>n) exercită alte atribuții stabilite prin prezenta lege și prin regulamentul său de activitate.</p> <p>(2) La începutul fiecărui an, pînă la data de 15 martie, Consiliul prezintă</p>				
---	--	--	--	--	--

	<p>Parlamentului un raport general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării. Raportul se publică pe pagina web a Consiliului.</p> <p>Articolul 16. Competența autorităților publice În scopul prevenirii faptelor discriminatorii, autoritățile publice, conform cu competențele lor funcționale, exercită următoarele atribuții:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) examinează plîngerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării; b) coordonează activitatea în domeniul combaterii discriminării a structurilor descentralizate și desconcentrate; c) contribuie la educarea și sensibilizarea populației în vederea interzicerii discriminării în domeniile de competență; d) exercită alte atribuții în conformitate cu legislația în domeniu. <p>LEGE Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală Articolul 29. Atribuțiile de bază ale primarului n1) asigură executarea deciziilor consiliului local în vederea implementării politicii de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați în localitate, colaborează în acest scop cu instituții statale și organizații necomerciale și internaționale; coordonează activitatea unității gender din cadrul primăriei; examinează plîngerile persoanelor care se consideră victime ale discriminării; contribuie la educarea și sensibilizarea populației cu privire la eliminarea discriminării;</p> <p>Articolul 43. Competențele consiliului raional</p>		<p>Complet compatibil</p>		
--	--	--	---------------------------	--	--

	<p>(1) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea stabilite la art.4 alin.(2) din Legea privind descentralizarea administrativă, consiliul raional realizează în teritoriul administrat următoarele competențe de bază:</p> <p>s1) aprobă programe și decide cu privire la organizarea campaniilor de informare în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați; desemnează, în condițiile legii, unitatea gender locală; examinează rapoarte despre situația în domeniu și adoptă decizii pe marginea lor; examinează plîngerile persoanelor care se consideră victime ale discriminării;</p> <p>Articolul 53. Atribuțiile de bază ale președintelui raionului</p> <p>(1) Pornind de la domeniile de activitate ale autorității administrației publice de nivelul al doilea, președintele raionului exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:</p> <p>p1) asigură executarea deciziilor consiliului raional în domeniul de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați în unitatea administrativ-teritorială; colaborează în acest domeniu cu instituții statale și organizații necomerciale și internaționale; coordonează activitatea unității gender; organizează audierea rapoartelor și a informațiilor la subiectul respectiv în cadrul ședințelor consiliului raional și propune soluții pentru îmbunătățirea situației în domeniu; asigură înlăturarea, în termen de 30 de zile, a condițiilor discriminatorii și a cauzelor care le-au generat;</p>				
<p>CAPITOLUL IV DISPOZIȚII FINALE</p> <p><i>Articolul 14</i> Conformitatea Statele membre trebuie să ia</p>					

<p>măsurile necesare pentru a asigura:</p> <p>(a) abrogarea tuturor actelor cu putere de lege și actelor administrative care contravin principiului egalității de tratament;</p> <p>(b) declararea sau posibilitatea de a declara drept nule și neavenite sau de a modifica orice dispoziții contrare principiului egalității de tratament, incluse în contracte individuale sau colective, regulamente interioare de funcționare, norme care guvernează asociațiile cu scop lucrativ sau nelucrativ, precum și normele care guvernează profesiile independente și organizațiile sindicale și patronale.</p>				
<p>Articolul 15 Sanctiuni Statele membre trebuie să stabilească norme privind sancțiunile care se aplică în cazul încălcării dispozițiilor de drept intern adoptate în aplicarea prezentei directive și să ia toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestora. Sancțiunile, care pot cuprinde plata de compensații pentru victimă, trebuie să fie eficiente, proporționale și să descurajeze discriminarea. Statele membre trebuie să aducă aceste dispoziții la cunoștința Comisiei până la 19 iulie 2003 și să comunice, fără întârziere, orice modificări</p>	<p>Legea nr. 121 din 25.05.2017 cu privire la asigurarea egalității Art. 12 k) constată contravențiile cu elemente discriminatorii în conformitate cu prevederile Codului contravențional;</p> <p>Art 18. Dreptul la protecție a victimei discriminării (1) Orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite: c) restabilirea situației anterioare încălcării drepturilor sale; d) repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată;</p> <p>Codul contravențional</p>		<p>Complet compatibil</p>	<p>Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p>

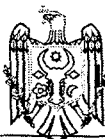
<p>ulterioare ale acestora.</p>	<p>Articolul 542. Încălcarea egalității în domeniul muncii</p> <p>(1) Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, orientare sexuală, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu, care are ca efect limitarea sau subminarea egalității de șanse sau de tratament la angajare sau la concediere, în activitatea nemijlocită și în formarea profesională, săvîrșită prin:</p> <p>a) plasarea de anunțuri de angajare cu indicarea condițiilor și criteriilor care exclud sau favorizează anumite persoane;</p> <p>b) refuzul neîntemeiat de angajare a persoanei;</p> <p>c) refuzul neîntemeiat de admitere a unor persoane la cursurile de calificare profesională;</p> <p>d) remunerarea diferențiată pentru același tip și/sau volum de muncă;</p> <p>e) distribuirea diferențiată și neîntemeiată a sarcinilor de lucru, fapt ce rezultă din acordarea unui statut mai puțin favorabil unor persoane,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 84 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Articolul 651. Discriminarea în domeniul învățămîntului</p> <p>Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu, manifestată:</p> <p>a) la oferirea accesului la instituțiile de învățămînt de orice tip și nivel;</p> <p>b) prin stabilirea de principii de</p>				
---------------------------------	---	--	--	--	--

	<p>admitere la studii, bazate pe anumite restricții, cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare;</p> <p>c) în procesul educațional, inclusiv la evaluarea cunoștințelor acumulate;</p> <p>d) în activitatea științifico-didactică, se sancționează cu amendă de la 60 la 84 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Articolul 711. Discriminarea privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului</p> <p>Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu, manifestată în domeniul accesului persoanelor la serviciile oferite de autoritățile publice, la cele de asistență medicală, reabilitare medicală și la alte servicii de sănătate, la serviciile de protecție socială, bancare și financiare, de transport, culturale și de agrement, de vânzare sau de închiriere de bunuri mobile sau imobile, precum și la alte servicii și bunuri disponibile publicului, dacă fapta nu constituie infracțiune,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 84 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Codul Penal Articolul 176. Încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor (1) Orice deosebire, excludere, restricție</p>			
--	---	--	--	--

	<p>sau preferință în drepturi și în libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, orice susținere a comportamentului discriminatoriu în sfera politică, economică, socială, culturală și în alte sfere ale vieții, bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu: e pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.</p> <p>Cu referire la plata de compensații pentru victimă cadrul legal prevede următoarele:</p> <p>Codul civil al Republicii Moldova NR. 1107 din 06.06.2002 Articolul 14. Repararea prejudiciilor Articolul 1404. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o persoană cu funcție de răspundere Articolul 1422. Reparația prejudiciului moral Articolul 1423. Mărirea compensației pentru prejudiciu moral</p> <p>Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000 Articolul 25. Împuternicirile instanței de contencios administrative (4) Mărirea prejudiciului moral se stabilește de instanța de contencios administrativ, independent de prejudiciul material, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, de gradul de vinovăție a pîrîtului,</p>				
--	--	--	--	--	--

	<p>dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, luându-se în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.</p> <p>Codul muncii Art 9 Drepturile și obligațiile de bază ale salariatului n) la repararea prejudiciului material și a celui moral cauzat în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative; Articolul 90. Răspunderea angajatorului pentru transferul sau eliberarea nelegitimă din serviciu Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.</p>				
<p><i>Articolul 16</i> Punerea în aplicare Statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 19 iulie 2003 sau pot încredința patronatului și sindicatelor, la cererea comună a acestora, aplicarea prezentei directive în ceea ce</p>				<p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p> <p>Confederația Națională a Sindicatelor</p> <p>Confederația Națională a</p>	

<p>privește dispozițiile care intră în sfera contractelor colective. În astfel de cazuri, statele membre trebuie să se asigure că, până la 19 iulie 2003, patronatul și sindicatele introduc, de comun acord, măsurile necesare, statele membre fiind solicitate să ia toate măsurile necesare care să le permită în orice moment, să poată garanta rezultatele impuse de prezenta directivă. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.</p> <p>Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.</p>				Patronatului	
<p><i>Articolul 17</i> Raportarea (1) Statele membre trebuie să transmită Comisiei până la 19 iulie 2005 și la fiecare cinci ani după această dată toate informațiile necesare Comisiei pentru a redacta un raport către Parlamentul European și către Consiliu cu privire la aplicarea prezentei directive.</p> <p>(2) Raportul Comisiei trebuie să țină seama, după caz, de opiniile Centrului European de monitorizare a rasismului și a xenofobiei, precum și de punctele de vedere ale partenerilor sociali și ale organizațiilor neguvernamentale relevante. În concordanță cu</p>					

Tabelul comparativ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

Nr. d/o	Reglementările în vigoare	Modificările propuse
Art. I. – Legea Fondului de susținere a populației nr. 827-XIV din 18 februarie 2000		
articolul 5, punctul 1), litera d)		
1.	d) ajutor material anual în cuantum de 10000 de lei pentru participanții la cel de-al Doilea Război Mondial din rândul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.1) lit.a)– e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani și în cuantum de 5000 mii de lei – pentru persoanele asimilate participanților la război din rândul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.2) lit.a)–c) și e) din legea menționată, precum și pentru persoanele antrenate de organele puterii locale la strângerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial – pînă la 9 mai;	d) ajutor material anual în cuantum de 10000 de lei pentru participanții la cel de-al doilea război mondial din rândul categoriilor specificate la art. 7 alin. (2) pct.1) lit. a) – e) din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, pentru persoanele cu dizabilități de pe urma celui de-al doilea război mondial din rândul categoriilor specificate la art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, precum și pentru persoanele care au fost încadrate în grad de dizabilitate în urma rănirii, contuziei, schilodirii, fiind antrenate de organele puterii locale la strângerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al doilea război mondial – pînă la 9 mai;
articolul 5, punctul 1) se completează cu lit. d¹) cu următorul cuprins:		
		se completează cu lit. d ¹) cu următorul cuprins: „d ¹) ajutor material anual în cuantum de 5000 de lei – pentru persoanele asimilate participanților la război din rândul categoriilor specificate la art. 7 alin. (2) pct. 2) lit. a) – c) și e) din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, precum și pentru persoanele antrenate de organele puterii locale la strângerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial – pînă la 9 mai;
se completează cu articolul 5¹ cu următorul cuprins:		
		Art. 5 ¹ . (1) Mijloacele financiare specificate la lit. b) și c) din alin. (1) art. 4 al prezentei legi se utilizează pentru finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul

		<p>asistenței sociale specificate în pct. 1) și pct. 2) al art. 5 al prezentei legi.</p> <p>(2) Mijloacele financiare specificate la lit. d) din alin. (1) art. 4 al prezentei legi se utilizează pentru finanțarea cantinelor de ajutor social.</p>
articolul 6¹		
	<p>Art.6¹. – Agenția Națională Asistență Socială va transfera mijloacele financiare pentru:</p> <p>a) finanțarea programelor cu destinație specială specificate la art.5 alin.(1) – beneficiarilor, prin intermediul instituțiilor financiare;</p> <p>b) finanțarea pachetului minim de servicii sociale, precum și a cantinelor de ajutor social – autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea.</p>	<p>Art. 6¹ – (1) Agenția Națională Asistență Socială va transfera mijloacele financiare pentru:</p> <p>a) finanțarea programelor cu destinație specială specificate la art. 5 pct. 1) beneficiarilor, prin intermediul prestatorilor de servicii de plată;</p> <p>b) finanțarea pachetului minim de servicii sociale - autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea.</p> <p>(2) Cheltuielile de distribuire pentru serviciile prestate conform prevederilor art. 5 pct. 1) și pct. 2) se achită de la bugetul de stat, în baza contractelor, încheiate între prestatorii de servicii de plată și Ministerul Finanțelor, conform Legii bugetului de stat anuală.</p>
Art. II. – Legea cu privire la veterani nr. 190-XV din 08 mai 2003		
articolul 15, alineatul (1) se completează cu litera a¹)		
		<p>a¹) ajutor material anual în ajunul zilei de 9 mai, în cuantum de 10000 de lei - persoanelor cu dizabilități de pe urma celui de-al doilea război mondial din rîndul categoriilor specificate la art. 8 alin. (2) lit. a), precum și persoanelor care au fost încadrate în grad de dizabilitate în urma rănirii, contuziei, schilodirii, fiind antrenate de organele puterii locale la strîngerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al doilea război mondial.</p>
articolul 15, se completează cu alineatul (3¹)		
		<p>(3¹) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin. (1) lit. a¹) vor fi suportate din mijloacele Fondului de susținere a populației.</p>

Art. III. - Legea privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale nr. 129 din 08 iunie 2012	
în textul actului normativ	
cuvintele „Consiliul național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale”, „Consiliul” la orice formă gramaticală,	în textul actului normativ, cuvintele „Consiliul național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale”, „Consiliul” la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Autoritatea responsabilă de implementarea politicii în domeniul acreditării”, și respectiv „Autoritatea” la forma gramaticală corespunzătoare.
Art. IV. – Legea cu privire la ajutorul social nr. 133-XVI din 13 iunie 2008	
articolul 15¹, alineatul (1) litera b)	
b) familiilor solicitante de ajutor social care au un venit global mediu lunar mai mare decât venitul lunar minim garantat conform legislației și mai mic decât nivelul venitului lunar minim garantat majorat de 1,6 ori.	b) familiilor solicitante de ajutor social care au un venit global mediu lunar mai mare decât venitul lunar minim garantat conform legislației și mai mic decât nivelul venitului lunar minim garantat majorat de 1,95 ori.
articolul 17, alineatul (3)	
(3) Verificarea modului de aplicare corectă și unitară a prezentei legi este efectuată de către Inspekția socială.	(3) Verificarea modului de aplicare corectă și unitară a prezentei legi este efectuată de către Agenția pentru acreditare și inspekție în domeniul asistenței sociale
Art. V. - Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale	
articolul 21, alineatul (1), (2) și (3)	
(1) Inspekția serviciilor sociale se realizează de către Inspekția socială din subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei. (2) Inspekția socială își extinde acțiunea asupra tuturor prestatorilor de servicii sociale, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare. Inspekția serviciilor sociale se efectuează periodic în conformitate cu legislația în vigoare. La efectuarea inspekției sînt antrenați reprezentanți ai societății civile, inclusiv beneficiari ai serviciilor sociale. (3) Rapoartele cu privire la rezultatele activității Inspekției sociale se fac publice în periodice, în buletinul informațional și în pagina web a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.	(1) Inspekția serviciilor sociale se realizează de către Agenția pentru acreditare și inspekție în domeniul asistenței sociale din subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei. (2) Agenția pentru acreditare și inspekție în domeniul asistenței sociale își extinde acțiunea asupra tuturor prestatorilor de servicii sociale, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare. Inspekția serviciilor sociale se efectuează periodic în conformitate cu legislația în vigoare. La efectuarea inspekției sînt antrenați reprezentanți ai societății civile, inclusiv beneficiari ai serviciilor sociale. (3) Rapoartele cu privire la rezultatele activității Agenției pentru acreditare și inspekție în domeniul

		asistenței sociale se fac publice în periodice, în buletinul informațional și în pagina web a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei
articolul 22, în denumire și în text		
	<p>Obiectivele Inspecției sociale</p> <p>Inspekția socială are următoarele obiective:</p> <p>a) aplicarea prevederilor legale referitoare la serviciile sociale;</p> <p>b) respectarea standardelor de calitate a serviciilor sociale;</p> <p>c) îmbunătățirea calității și sporirea eficienței serviciilor sociale;</p> <p>d) îndrumarea și susținerea metodologică a activității prestatorilor de servicii sociale;</p> <p>e) asigurarea respectării drepturilor sociale ale beneficiarilor.</p>	<p>Obiectivele Agenției pentru acreditare și inspecție în domeniul asistenței sociale</p> <p>Agenția pentru acreditare și inspecție în domeniul asistenței sociale are următoarele obiective:</p> <p>a) aplicarea prevederilor legale referitoare la serviciile sociale;</p> <p>b) respectarea standardelor de calitate a serviciilor sociale;</p> <p>c) îmbunătățirea calității și sporirea eficienței serviciilor sociale;</p> <p>d) îndrumarea și susținerea metodologică a activității prestatorilor de servicii sociale;</p> <p>e) asigurarea respectării drepturilor sociale ale beneficiarilor.</p>
Art. VIII – Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj		
articolul 45, alineatul 6, 7		
	<p>(6) Începînd cu 1 ianuarie 2019, stabilirea cuantumului și plata lunară a ajutorului de șomaj se realizează de către Casa Națională de Asigurări Sociale.</p> <p>(7) Începînd cu 1 ianuarie 2019, Agenția Națională asigură transmiterea, prin sistemul informațional, a informației cu privire la schimbările în statutul șomerului către Casa Națională de Asigurări Sociale.</p>	<p>(6) Stabilirea cuantumului și plata lunară a ajutorului de șomaj se realizează de către Casa Națională de Asigurări Sociale.</p> <p>(7) Agenția Națională asigură transmiterea, prin sistemul informațional, a informației cu privire la schimbările în statutul șomerului către Casa Națională de Asigurări Sociale.</p>

Secretar de Stat

Viorica Dumbrăveanu

Tabelul comparativ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (cu referire la Art. VI și VII din proiect ce vizează armonizarea legislației naționale pentru crearea cadrului necesar aplicării Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică)

Reglementările în vigoare	Modificările propuse
<i>Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public</i>	
Articolul 5. Principiile fundamentale ale serviciului public Serviciul public se bazează pe principiile legalității, profesionalismului, transparenței, imparțialității, independenței, responsabilității, stabilității și loialității.	Articolul 5, se completează după cuvântul ”principiile” cu sintagma ”egalității și non-discriminării”.
Articolul 17. Dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate și alte organizații (1) Dreptul funcționarilor publici la asociere în sindicate este garantat. (2) Funcționarii publici pot, în mod liber, să întemeieze organizații sindicale și să adere la ele. (3) Funcționarii publici se pot asocia în organizații profesionale sau în alte organizații care au drept scop reprezentarea și protejarea intereselor profesionale.	Art. 17 - se completează cu un nou alineat, cu următorul cuprins: ”(4) Funcționarii publici care au aderat la organizații sindicale sau la alte organizații ce au drept scop reprezentarea și protejarea intereselor profesionale se bucură de drepturile, garanțiile și protecție oferite de aceste organizații.”
<i>Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul)</i>	
Articolul 18. Competența de examinare a cererilor (1) Avocatul Poporului examinează cererile persoanelor fizice, indiferent de cetățenie, vârstă, sex, apartenență politică sau convingeri religioase, care locuiesc permanent, se află ori s-au aflat temporar pe teritoriul țării (în continuare – petiționari), ale căror drepturi și libertăți se presupune că au fost încălcate de Republica Moldova.	La articolul 18 alin. (1) după expresia ”persoanelor fizice” textul ”indiferent de cetățenie, vârstă, sex, apartenență politică sau convingeri religioase” se substituie cu următoarea sintagmă ”fără deosebire de rasă, etnie, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări”.

Secretar de Stat

Digitally signed by Dumbrăveanu Viorica
Date: 2018.11.15 11:33:55 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Viorica Dumbrăveanu